

EVANGELIJ

IZGRAJEVANJE ZDRAVIH CERKVA

EVANGELIJ

**KAKO
CERKEV UPODABLJA
LEPOTO
KRISTUSA**

RAY ORTLUND

Naslov izvirnika:

The Gospel: How the Church Portrays the Beauty of Christ

Copyright © 2014 by Ray Ortlund

Crossway, 1300 Crescent Street, Wheaton, Illinois 60187

All rights reserved.

Izdal Zavod Rofeka, Iršičeva ulica 7, 2380 Slovenj Gradec

Uredila Patty Davis in Benjamin Hlastan

Prevedla Živa Hren

Prelomil in pripravil za tisk David Okorn, Studio oko d.o.o.

Vse pravice pridržane. Tiskanje te knjige v celoti ali delno je brez soglasja izdajatelja prepovedano.

Knjiga je brezplačna.

Svetopisemsko besedilo je vzeto iz Slovenskega standardnega prevoda Svetega Pisma (SSP), Copyright © 1996, 2003 Društvo Svetopisemska družba Slovenije.

Naklada 1.000 izvodov

Slovenj Gradec, marec 2023

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-72-247

ORTLUND, Ray

Evangelij : kako Cerkev upodablja lepoto Kristusa / Ray Ortlund ; [predgovor J. I. Packe ; prevedla Živa Hren]. - Slovenj Gradec : Zavod Rofeka, 2023. - (9Marks : izgrajevanje zdravih Cerkev ; knj. 3)

Prevod dela: The Gospel

ISBN 978-961-94484-2-7

COBISS.SI-ID 143587075

Knjižico posvečam cerkvi
Immanuel, v kateri sta združeni
doktrina evangelija in
kultura evangelija – le v slavo Bogu.

VSEBINA

Predgovor k zbirki	11
Predgovor (J. I. Packer)	13
Uvod	15
1 Evangelij za vas	21
2 Evangelij za cerkev	39
3 Evangelij za vse stvarstvo	51
4 Nekaj novega	65
5 Ni lahko, je pa mogoče	79
6 Kaj lahko pričakujemo	93
7 Naša pot naprej	103
Opombe	119

PREDGOVOR

K ZBIRKI

Ali menite, da ste soodgovorni za izgradnjo zdrave cerkve? Če ste kristjan oz. kristjanka, po najinem mnenju ste.

Jezus vam zapoveduje, da vse narode naredite za učence (Mt 28,18–20). Juda pravi, da se izgrajujte na temelju svoje vere (Jud 1,20–21). Peter vas poziva, da drugim strezite s svojimi darovi (1 Pt 4,10). Pavel vam pravi, da živite iz resnice v ljubezni, tako da bo cerkev dozorela (Ef 4,13.15). Ali vidite, kam meriva?

Naj ste član cerkve ali cerkveni voditelj, s knjižno zbirko *Izgrajevanje zdravih cerkva* vam želiva pomagati, da bi izpolnjevali takšne svetopisemske zapovedi in tako odigrali svojo vlogo pri izgrajevanju zdravih cerkva. Knjižice naj bi vam bile v pomoč, da boste svojo cerkev ljubili vedno bolj in tako, kot jo ljubi Kristus.

Organizacija 9Marks namerava izdati po eno kratko, berljivo knjižico o vsaki izmed devetih značilnosti zdrave cerkve ter še nekaj knjižic o zdravi doktrini, molitvi in misijonih. Na voljo vam bodo knjige o ekspozicijskem pridiganju, biblični teologiji, evangeliju, spreobrnjenju, evangelizaciji, cerkvenem članstvu, cerkveni disciplini, učenčevstvu in rasti ter cerkvenem vodstvu.

Predgovor k zbirki

Lokalne cerkve obstajajo zato, da bi Božjo slavo prikazovale narodom. To počnemo tako, da pogled upremo v evangelij Jezusa Kristusa, v zaupanju glede odrešenja, nato pa ljubimo drug drugega z Božjo lastno svetostjo, edinstvo in ljubeznijo. Moliva, da vam bo ta knjiga v pomoč.

Z upanjem,
Mark Dever in Jonathan Leeman,
urednika zbirke

PREDGOVOR

Satan je na svoj zlobni način prav premeten strateg. Na to nas je spomnil C. S. Lewis v delu *Pisma premetenega hudiča*. Tega se je vselej zavedal tudi apostol Pavel (npr. 2 Kor 2,11; 11,14). Sherlock Holmes je profesorja Moriartyja imenoval »Napoleon zločina«; nam pa bo koristilo, če bomo imeli satana za »Napoleona greha«. Satan je nenehno dejaven, drži korak z Bogom ter spletkari, kako bi uničil Božje delo in onemogočil načrte, s katerimi Bog izkazuje dobroto svojemu ljudstvu in povzdiguje svoje ime. Cerkev se mora proti satanu nenehno bojevati, saj se on nenehno bojuje proti Cerkvi, proti nam verujočim.

Danes Bog v cerkvi obnavlja skrb za globlje poznavanje njegove resnice v Svetem pismu in njegove ljubezni v Kristusu. A že zdaj je opaziti, da poskuša satan skupnostim, ki tako skrb izkazujejo, to preprečiti. In prepričani smo lahko, da bo tako nadaljeval, dokler se bo nadaljevala obnova ortodoksije. Zato so knjige (med njimi tudi ta), ki pozivajo k pristni, kristocentrični veri, trenutno za krščanstvo še posebno pomembne.

Kot kaže, verujoči ne razmišljamo dovolj ali ne razmišljamo poglobljeno o kulturi svojih skupnosti. Beseda kultura je izposojena iz sociologije in pomeni javni življenjski slog, ki odraža

Predgovor

miselnost in prepričanja skupnosti. Kultura cerkve bi morala biti ortopraksija, ki odraža ortodoksijo. Kazati bi se morala kot nesebična ljubezen do drugih; in v tej ljubezni naj bi se zrcalila požrtvovalna ljubezen našega Odrešenika in Gospoda Jezusa Kristusa do nas.

Ray Orlund to jasno poudari, opozori na našo kulturno poklicanost ter nas spomni, da so krščanska prepričanja brez krščanske kulture le gola hinavščina. Prisluhnimo mu torej in si njegove besede vzemimo k srcu.

J. I. Packer
Profesor teologije
Regent College

UVOD

Beseda evangelij izvira iz grščine ter pomeni dobro, veselo in radostno novico, ki razveseljuje srce, da človek zaradi nje prepeva, pleše in poskakuje od radosti.¹

William Tyndale

Te prešerne besede je leta 1525 zapisal William Tyndale, pionir med prevajalci Svetega pisma v angleščino. Zapečatil jih je z mučeniško smrtjo. Kakšen je ta svet, da je lahko nekaj tako vselega hkrati tako osovraženo! A tako je.

Kot je poudaril Tyndale, torej grška beseda za evangelij pomeni ‚dobra novica‘.² Evangelij ni zakon, ki bi zahteval, da svoje »dolgove« poplačamo sami. Evangelij je dobrodošlica, ki pravi, da je vse plačal Jezus. Evangelij je kot dolgo pričakovan telefonski klic: ko telefon končno zazvoni, pograbimo slušalko in se hlastno oglasimo. Ta evangelij je sporočilo, ki ga velja oznanjati in vanj verjeti (Mr 1,14–15). To je bistvo vsega Svetega pisma (Gal 3,8). Prihaja od Boga (Gal 1,11–12) in je vredno, da zanj damo vse od sebe (Flp 1,27–30).

Evangelij, dobra novica, je več kot le prijetno, pozitivno sporočilo; je sporočilo s konkretno vsebino, ki jo je možno in treba jasno izraziti, in to le na podlagi Svetega pisma. Vsak rod

posebej mora vzeti v roke Sveto pismo in sam na novo odkriti to starodavno sporočilo. Prav zdaj smo v takem obdobju živahnega ponovnega odkrivanja evangelija; zelo vznemirljivo je sodelovati pri tem.

Ljudi, ki verjamejo v Sveto pismo, družijo to osrednje sporočilo:

Bog je prek popolnega življenja, spravne smrti in telesnega vstajenja Jezusa Kristusa vse svoje ljudstvo rešil pred lastno jezo in ga popeljal v mir s seboj, pri čemer je obljubil popolno obnovitev svojega ustvarjenega reda za vedno – vse to v hvalo veličastva njegove milosti.

Odrešenje od Božje sodbe v občestvo z Bogom je v celoti od Boga. Ni od nas. To je resnično dobra novica! In ta evangelij je po naših cerkvah danes dobro poznan in se iskreno oznanja.

NEKAJ SKRB VZBUJAJOČEGA

A nekaj pri tem vzbuja skrb. Če naše cerkve temeljijo na tako dobrem sporočilu, kako je mogoče, da v prav teh cerkvah opazimo toliko slabega: od odkritih sporov do popolne izčrpanosti? Kje je odrešujoča moč evangelija? Zakaj v naših cerkvah ni opaziti več prepevanja, poplesovanja in poskakovanja od veselja, kakršne je opisoval Tyndale, ko pa je vendar vodilo vsega prav ta dobra novica?

Ameriški pisec Whittaker Chambers v svojih spominih z naslovom *Witness* („Priča“; 1952) pripoveduje o mladi Nemki, katere oče je bil sprva strasten privrženec komunizma, pozneje pa je postal prepričan protikomunist. Zakaj? Hči je povedala:

»Smejali se mi boste. Ne smete pa se smejati mojemu očetu. V Moskvi je nekega večera slišal krike. To je vse. Samo to: nekega večera je slišal krike.«³

To se dogaja tudi v naših cerkvah. Ljudje pridejo, da bi slišali dobro novico – slišijo pa krike. Slišijo krike stiske in žalosti po cerkvah, ki teoretično oznanjajo evangelij, v resnici pa zadajajo bolečino. To je šokantno, ni pa novo. Prerok Izaija je napisal:

Kajti hiša Izraelova
je vinograd Gospoda nad vojskami,
Judovi možje
so nasad njegovega veselja.
Upal je, da bo pravica, pa glej, zatiranje,
da bo pravičnost, pa glej, vpitje.
(Iz 5,7)

Koliko ljudi po naših mestih je nekdanjih kristjanov in celo odločnih nasprotnikov krščanstva zato, ker so nekdej v cerkev prišli po »veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo« (Lk 2,10), a je njihovo veselje zamrlo zaradi sporov in težav?

Ne smemo kar domnevati, da so naše cerkve zveste evangeliju. Raje raziščimo, ali so mu res. Navsezadnje »vsaka institucija običajno proizvede svoje nasprotje«.⁴ Cerkev, ki ima v svoji teologiji resnico evangelija, lahko v praksi proizvede nasprotje evangelija. Vstali Gospod je eni svojih cerkva rekel: »Praviš: premožen sem, obogatel sem in ničesar ne potrebujem. Ne zavedaš se, da si siromak in bednež, ubog, slep in nag.« (Raz 3,17) Njihova težava ni bila v napačni doktrini, ampak v tem, kakšni so postali oni kot ljudje, ne da bi to sploh opazili. Opazil pa je Gospod: »Vem za tvoja dela [...]« (Raz 3,15) Zato

so se morali na novo ponižni, odprti in iskreni spet obrniti h Kristusu.

PREIZKUS ZA CERKEV, USMERJENO K EVANGELIJU

Ameriški teolog Francis Schaeffer je doživel krizo vere, ko je videl osebno grdoto v svoji denominaciji. Kriza mu je odločilno spremenila življenje. Napisal je članek z naslovom *How Heresy Should Be Met* ('Kako se spoprijeti s herezijo'; 1954), v katerem trdi zlasti naslednje:

Navsezadnje ne gre za to, da bi ljudem dokazali zmoto, ampak da bi jih znova pridobili za Kristusa. Edina apologetika, ki je v končni fazi uspešna, je, prvič, jasna, razumska izjava o tem, kaj je narobe z napačno doktrino; *plus* jasna, razumska vrnitev k ustreznemu svetopisemskemu poudarku v vsej njegovi vitalnosti in odnosu do celote krščanskega življenja; *plus* prikaz v resničnem življenju, da ta pravilni in vitalni svetopisemski poudarek izpolnjuje človekove resnične potrebe in stremljenje tako, kot jih satanov ponaredek ne.⁵

Preizkus za cerkev, usmerjeno k evangeliju, je doktrina na papirju *plus* njena kultura v praksi – »prikaz v resničnem življenju, da ta pravilni in vitalni svetopisemski poudarek izpolnjuje človekove resnične potrebe in stremljenje«. Če se je evangelijska kultura cerkve izgubila ali če sploh nikoli ni bila vzpostavljena, edino zdravilo najdemo ob Kristusovih nogah. Ta cerkev je potrebna vnovičnega odkritja Kristusovega evangelija v vsej njegovi lepoti. Potrebna je ponovnega premisleka (ki naj ga spremlja molitev) o vsem, v kar veruje in kar v praksi uresničuje. Ničesar ne pridobimo, če cerkev

le preoblečemo v novo podobo, ki bo privlačnejša za ljudi zunaj cerkve.

Predvsem morajo naše cerkve v Kristusov evangelij popolnoma verovati in ga povsem sprejeti. To je globlje kot le trenuten val navdušenja. *V našem času je potrebno nič manj kot to, da se naše cerkve ponovno pokristjanijo, izključno v skladu z evangelijem, in to v doktrini in kulturi – ter da to stori sam Kristus.* Tudi danes ne bo zadoščalo nič manj kot lepota Kristusa, pa čeprav se mogoče ta hip zdi, kot da podoba tako obnovljene cerkve presega našo domišljijo.

NAMEN TE KNJIŽICE

Moj namen glede te knjižice je torej povsem preprost: želim pokazati, kako Kristus po evangeliju v naše cerkve prinaša svojo lepoto. To je hkrati pojasnilo naslova knjižice: *Evangelij: kako cerkev upodablja lepoto Kristusa.* Lepota je mogočna. Naše cerkve po njej hrepenijo. Vi in jaz hrepeniva po njej. In cerkvam lahko pomagava, da jo zagledajo. V evangeliju imamo Božje vire za odražanje Kristusa med nami, in ti viri delujejo čudežno. Upam, da se boste ob branju navdušili nad Kristusovo lepoto. To je moj najvišji cilj.

Pred vami je torej knjižica o evangeliju. Konkretnije pa v njej pojasnujem, kako lahko evangelij preoblikuje življenje in kulturo naših cerkva, tako da bosta Kristusa upodabljala takega, kot v resnici je, skladno z njegovim evangelijem.

Menim, da je še vedno aktualna ta pikra, ironična misel A. W. Tozerja izpred desetletij: »Mogoče se izkaže, da bi bil lahko obširen preporod takega krščanstva, kakršnega poznamo v

Ameriki danes, moralna tragedija, od katere si ne bomo opomogli še nadaljnjih sto let.«⁶ Kaj je v naših cerkvah takega, kar si *zasluži*, da preživi? Kaj je tam takega, kar *zmore* preživeti? Vsaka današnja cerkev (katerekoli denominacije), ki ni v skladu z evangelijem bodisi doktrinarno bodisi kulturno, se bo pod skrajnimi pritiski našega časa hočeš nočeš sesula.

Moj dragi oče je pred leti v neki pridigi dejal: »Le prebujena cerkev [...], le prerojeni ljudje bodo lahko v tej družbi naredili kaj dobrega.«⁷ Edino evangelij deluje z Božjo močjo (Rim 1,16). Vse drugo, vse, kar je manj od tega, bo izpuhtelo, in to upravičeno.

Pustimo manj pomembne stvari ob strani in v molitvi pred Gospodom na novo odkrijmo njegov mogočni evangelij, dokler je to še možno.

1

EVANGELIJ ZA VAS

Bog je namreč svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje.

Evangelij po Janezu 3,16 (EKU)

Evangeljska doktrina ustvarja evangeljsko kulturo. Doktrina milosti ustvarja kulturo milosti.

Če je doktrina jasna in kultura lepa, bo cerkev močna. Na poti do tja pa ni nobenih bližnjic. Brez doktrine bo cerkev šibka. Brez kulture bo tudi doktrina videti nesmiselna.

Evangeljska doktrina z evangeljsko kulturo pa je preroška. Francis Schaeffer je zapisal:

Eksplzivnega dinamita (gr. *dinamis* ,moč, potencial, silovitost, gibčnost') prve cerkve ni mogoče razložiti mimo dejstva, da so verujoči izvajali dvoje hkrati: ortodoksijo doktrine in ortodoksijo skupnosti sredi vidne cerkve – skupnosti, ki je bila svetu na očeh. Po Božji milosti se mora torej cerkev odlikovati hkrati po čistosti doktrine in po njenem stvarnem uresničevanju. Naj naše cerkve ne bodo le ustanove, kjer se pridiga, na skupnosti pa je komaj kaj poudarka. Prikaz Božje ljubezni v praksi je prelep in ga ne sme primanjkovati.

EVANGELIJ

Ključne so Schaefferjeve besede »po Božji milosti«. Potrebujemo moč, katere vir je zunaj nas, saj se je težko oklepati evangelijske doktrine. Še težje je ustvariti evangelijsko kulturo, ki bi bila tako človečna in tako privlačna, da bi ji ljudje *želeli* pripadati. Schaeffer pravi tudi: »Če je cerkev to, kar naj bi bila, potem bi morali v cerkve zahajati tudi mladi. Ne samo zahajati, ampak tam trobiti na rogove in igrati na zvonke cimbale, tja pa prihajati s plesnimi koraki in z rožami v laseh.«²

Strinjamo se, da je resnica krščanske doktrine ključnega pomena za pristno krščanstvo. Toda ali se strinjamo tudi s tem, da je lepota človeških odnosov *enako* pomembna? Če po Božji milosti združimo evangelijsko doktrino in evangelijsko kulturo, je večja možnost, da bodo ljudje vseh starostnih skupin z veseljem prihajali v našo cerkev. Večja verjetnost je, da bodo pomislili: *Tu je odgovor, ki sem ga iskal/iskala vse življenje.*

DOKTRINA ALI KULTURA?

Vsi smo »narejeni« tako, da se nagibamo bolj v eno ali bolj v drugo smer – da bolj poudarjamo bodisi doktrino bodisi kulturo. Nekateri se po naravi močneje odzivamo na resnico, standarde in opredelitve. Drugim so pomembnejši občutki, vzdušje in odnosi. Tudi na ravni cerkve kot celote je lahko eno ali drugo bolj poudarjeno.

Če smo prepuščeni sami sebi, lahko vse skupaj razumemo deloma napačno – ne da bi se tega zavedali, saj imamo deloma tudi prav. Toda le deloma. Resnica brez milosti je kruta in grda. Milost brez resnice je sentimentalna in strahopetna. Živi Kristus je poln milosti in resnice (Jn 1,14). Ne moremo ga torej

predstavljati znotraj meja lastne osebnosti in ozadja. Če pa se vsak trenutek sprti zanašamo nanj, in sicer tako osebno kot tudi skupnostno, nam bo dal modrost. Povzročil bo, da se bodo naše meje razširile in naše cerkve postale bolj podobne njemu. Potem ga bomo lahko častili kot nikoli prej.

Pri opredelitvi te teme si pomagam s preprostimi enačbami:

evangeljska doktrina – (minus) evangeljska kultura = hinavščina

evangeljska kultura – evangeljska doktrina = krhkost

evangeljska doktrina + evangeljska kultura = moč

Cerkev se lahko tako usmeri k evangeliju samo v mogočni prisotnosti vstalega Gospoda.

Anne Rice je pred leti napisala: »Kristjani so [...] izgubili verodostojnost, kakršno imajo ljudje, ki znajo ljubiti.«³ Avtorica je imela mogoče za to negativno presojo več razlogov in morda tudi niso bili vsi prepričljivi. A s to pripombo se moram strinjati. Tudi v Svetem pismu ta težava ne velja za manj pomembno prioriteto, s katero se bomo nekoč v prihodnosti mogoče začeli ukvarjati. Nasprotno: za nas je malokatera naloga tako pereča kot ta, da si moramo znova pridobiti verodostojnost in da bomo spet veljali za ljudi, ki znajo ljubiti – zavoljo Jezusa, tako da bo njegov veličastni evangelij jasno viden v naših cerkvah.

Izgrajevati moramo evangeljsko kulturo v cerkvah in pri tem črpati iz virov evangeljske doktrine, ne da bi ubirali kate-rekoli bližnjice. Tedaj bodo ljudje v *nas* videli *njega*.

Vrstica 3,16 Evangelija po Janezu, ki je morda najbolj znana vrstica v Svetem pismu, nam predstavlja doktrino evangelija. Ta vrstica je evangelij za vas in zame osebno. Obnova naših

cerkva se začne globoko v srcu vsakega izmed nas, ko mi sami postajamo prenovljeni v evangeliju. Oglejmo si torej to čudovito vrstico po sestavnih delih.

BOG JE NAMREČ SVET TAKO LJUBIL

Evangelij je dobra novica. Te nadvse pomembne besede bi morale biti najboljša možna novica: »Bog je namreč svet tako ljubil [...]« (Jn 3,16a) A če želimo, da vrstica na nas učinkuje, kakor si zasluži, moramo razumeti dvoje: kdo ta Bog je in kako ljubi ta svet.

Prvič, kdo je Bog? Beseda *Bog* nam je tako domača, da jo imamo že za povsem samoumevno. Vendar moramo o njej razmisliti. Nihče izmed nas ni v zvezi z Bogom še nikoli pomislil nič, s čimer ne bi delal krivice veličini Božje osebe. Kdo sploh je Bog krščanskega evangelija?

Mogoče si lahko pomagamo z nasprotjem. Pastor Greg Gilbert v knjigi *What is the Gospel* (»Kaj je evangelij«) satirično opisuje, kako ljudje v svojih predstavah samodejno zmanjšujemo pojem Boga:

Predstavljam vam boga. (*Bodite pozorni na malo začetnico.*)

Preden bomo vstopili, lahko morda nekoliko znižate glas – mogoče namreč ravno spi. Saj veste, star je že, pa ne razume tako dobro sodobnega sveta in njegovih novotarij ... Njegovo najboljšo obdobje – tisto, o katerem tako rad govori, kadar ga prevzame zanos – je bilo v davni preteklosti, ko se večina izmed nas ni niti še rodila. To je bilo v časih, ko so ljudje še nekaj dali na njegovo mnenje, njega pa so imeli za pomembnega v svojem življenju.

Seveda se je zdaj vse to spremenilo, in bog (revež) se neka-ko ne more prav prilagoditi. Življenje gre naprej, prehitelo ga je.

Zdaj dneve večinoma preživlja zadaj na vrtu. Včasih ga stopim tja pogledat, malo se pomudim, mirno in prijazno pokramljava med vrtnicami [...]

No, kaže pa, da ga ima veliko ljudi še vedno rado; ali pa mu vsaj uspeva nekako ohraniti priljubljenost. Prav presenetilo bi vas, koliko ljudi se oglasi pri njem ter ga tu in tam tudi kaj prosi. Njemu je to seveda čisto prav. Saj tu je zato, da pomaga.

Še dobro, da se je vse tisto čudaštvo, o katerem včasih berete v njegovih starih knjigah – saj veste: da zemlja pogoltne ljudi, da na mesta pada ognjen dež, in take reči – zdaj ko je star, nekako umirilo. Zdaj je samo še dobrodušen, nezahteven prijatelj, s katerim se je res lahko pogovarjati, posebno zato, ker se skoraj nikoli ne prereka. In še kadar res kaj odgovori, to stori takrat, kadar mi želi s kakim nekoliko nenavadnim »znamenjem« pokazati, da proti mojim nameram nima nič. Kaj ni to res prijatelj tiste najboljše vrste?

Ampak ali veste, kaj pa je pri njem najboljše? To, da me ne obsoja. Nikoli. Glede ničesar. No, globoko v sebi seveda vem, da si želi, da bi bil jaz boljši – bolj ljubeč, manj sebičen in podobno – ampak on je realističen. Ve, da sem človek in da nihče ni popoln. In sem prepričan, da mu je to čisto v redu. Poleg tega je njegovo delo, da ljudem odpušča. To pač *počne*. Saj navsezadnje je on ljubezen, kajne? Ljubezen si predstavljam tako: da nikoli ne sodi, ampak samo odpušča. To je bog, kakršnega poznam *jaz*. In drugačnega si niti ne želim. [...]

No, zdaj lahko vstopiva. In ne skrbite: ni nama treba ostati dolgo. Res. Hvaležen je za vsak trenutek, ki mu ga kdo nameni.⁴

Ali vas karkoli v Gilbertovem opisu spominja na *naše* pojmovanje Boga? Bodimo popolnoma iskreni.

John Piper nam vsem pomaga, da si izmerimo duhovno »temperaturo«:

EVANGELIJ

Za mnoge je krščanstvo postalo rutinsko proizvajanje splošnih doktrin na podlagi zbirk svetopisemskih dejstev. Otroško čudenje in osuplost pa sta se kar porazgubila. Prizorišče, poezija in glasba Božjega veličastva so se izsušili kakor breskev, ki smo jo spregledali na polici v zadnjem delu hladilnika.⁵

Z drugimi besedami: tudi če pritrjujemo pravim doktrinam, mora vendarle vsak izmed nas reči tudi: »Preizkusi me, o Bog, spoznaj moje srce, preizkusi me in spoznaj moje vznemirljive misli!« (Ps 139,23)

Za hip pozabimo na vse drugo in pomislimo na Boga, saj je »tisto, kar nam najprej pride na misel, kadar pomislimo na Boga, najpomembnejše dejstvo o nas«. ⁶ Bog nima nič od tega, da ga mi bolje spoznamo; korist imamo mi.

Vrnimo se čisto na začetek. Od kod izvira vaša predstava o Bogu? In kako veste, da si te slike niste izmislili sami?

Evangelij prikazuje Boga kot veličastnega, mnogo veličastnejšega od vseh naših običajnih predstav o njem, celo nasprotnega tem predstavam. Tako na primer na začetku Svetega pisma Bog pravi: »Jaz sem Bog Mogočni.« (1 Mz 17,1b) Skoraj nihče ne verjame, da je Bog resnično vsemogočen; zato tudi je Bog to rekel. A ko ta neverjetna misel kapne v naš miselni bazen, se začnejo koncentrični krogi na vodni gladini širiti daleč navzven. Bog Mogočni nam v zvezi s seboj razkriva tole:

Jaz sem Bog Mogočni, ki zmorem izpolniti vaše najvišje upe in za vas doseči najsvetlejši ideal, ki vam je bil predstavljen po moji besedi. Ni vam treba obljube zmanjševati, dokler ne bo ustrezala človeškemu pojmovanju verjetnosti; ni se vam treba odpovedati nobenemu izmed upov, ki jih je porodila; ni vam

treba privzeti nobene interpretacije te obljube, po kateri se zdi, da bo obljubo lažje izpolniti; in ni vam treba stremeti, da bi obljubo izpolnili na kak drugorazreden način. Vsa možnost je v tem: jaz sem Bog Mogočni.⁷

Brez tega resničnega, veličastnega Boga bi bila naša življenjska naloga ta, da svoja pričakovanja glede življenja nenehno znižujemo. Pisec Reynolds Price razume, kako temna je stvarnost brez vsemogočnega Boga: »Stvarnika ni in ga nikoli ni bilo. Vesolje je čista neosvetljena materija, v kateri nesmiselni atomi in zlobna bitja uprizarjajo strašne povorke svojih volj.«⁸ A takega brezupa nam ni treba trpeti, saj v Evangeliju po Janezu 3,16 vidimo ljubezen Boga Mogočnega.

Krščanski evangelij nas ne prosi, naj se s čim zadovoljimo. Začne z vsemogočnim Bogom, ki – presenetljivo – sveta ne prezira, ampak ga ljubi. To je Bog v resnici; to je on. On je to, kar o njem pravi Sveto pismo. Verjemimo.

In zdaj k drugemu vprašanju: Kako Bog ljubi ta svet? Janez pravi: »Bog je namreč svet *tako* ljubil.« Ne spreglejmo, da besedica »tako« odraža intenzivnost Božje ljubezni. Kako je Bog ljubil svet? Ne zmerno, ampak neizmerno. Bog je svet tako ljubil ne zato, ker bi bili mi vredni ljubezni, ampak ker Bog *je* ljubezen (1 Jn 4,16).

Intenzivnost Božje ljubezni je še bolj očitna, če pomislimo, da je ta naš svet prav svet, ki ga Bog *tako* ljubi. Ko čedalje jasneje vidimo Boga, tudi čedalje jasneje vidimo sebe. Janez piše: »Sodba pa je v tem, da je prišla luč na svet in so ljudje bolj ljubili temo kakor luč, kajti njihova dela so bila hudobna. Kdor namreč dela húdo, sovraži luč in ne pride k luči, da se ne bi pokazala

EVANGELIJ

njegova dela.« (Jn 319–20) Težko je priznati, da ljubimo temo; vendar vemo, da je res tako. Vsi smo že kdaj naredili kaj zlobnega in potem to prikrili, saj smo se bali, da bi nas kdo razkrinkal. Poskusili smo pozabiti; se ne meniti za vest; ublažiti bolečino. Težko se nam je iskreno soočiti s samimi seboj.

W. H. Auden v pesmi *1. september 1939* pokaže na nekaj te teme v naših življenjih. Opiše, kaj je videl nekega večera v nočnem klubu:

Obrazi vzdolž šanka
se oklepajo vsakdana:
luči ne smejo nikoli ugasniti,
glasba igra naj brez prestanka [...]
da ne bi uzrli, kje smo,
zgubljeni v gozdu, kjer straši,
otroci, nikoli srečni ali pridni,
ki se bojijo noči.⁹

Kajne, da se v tej pesmi vsi prepoznamo?

Janezova trditev, da ljubimo temo, nam tudi pomaga zagledati sebe na neki drugi ravni: kot kulturo. Ena izmed značilnosti naših časov je, da zle stvari na novo opredeljujemo kot dobre. Zamenjamo etikete – kot da bi lahko s tem spremenili stvarnost. Dopovedujemo si, da smo boljši, kot smo v resnici. Tudi to je eden izmed znakov, da bolj ljubimo temo kot luč.

Pred časom sem v iskalnik vnesel geslo »samospoštovanje«; zadetkov je bilo ogromno. Vedno znova slišimo, da moramo gledati nase, če želimo postati dobro prilagojeni in uspešni ljudje. Ampak ali to drži?

Ameriška psihoterapevtka Lauren Slater v članku *The Trouble with Self-Esteem* (‘Težava s samospoštovanjem’), ki je bil objavljen v časopisu *New York Times*, navaja besede znanstvenika, ki je proučeval zločince: »Dejstvo je, da asocialne ljudi testiramo z vsemi razpoložljivimi testi samospoštovanja, nismo pa pri njih našli nobenega dokaza za stari psihodinamski koncept, ki pravi, da so taki ljudje nezadovoljni sami s sabo. Ti ljudje so rasistični ali nasilni zato, ker so sami s sabo *premalo* nezadovoljni.«¹⁰

Sveto pismo pod vprašaj postavlja naše laskanje samim sebi, ki se ga v današnjem svetu tako oklepamo. Kako ga postavlja pod vprašaj? Prvič, Božji zakon razgalja goljufivost naše kreposti, ko nam kaže resnično svetost Boga. Ne zaslužimo si toliko, kot mislimo, da si. Drugič, Sveto pismo preprosto spremeni temo: spregovori o tem, kako Bog ljubi nezaslužne. Z drugimi besedami, evangelij nam pomaga, da se nehamo pred Bogom skrivati za barikade, saj Bog neizmerno ljubi zle ljudi v zanikanju.

Moramo pa mu zaupati in se mu odpreti. Navsezadnje vemo, da neiskrenost hromi naše medčloveške odnose. Recimo, da vam prijatelj stori krivico, a se pretvarja, da je vse v redu. Posledica je, da se prijateljstvo ohladi, drug od drugega se oddaljita, nekdanjo spontanost zamenja zadržanost. Spoznate, da odnosa ni skvarila tista krivica, ampak zanikanje krivice.

Naše namerno zanikanje Boga je tisti kapitalni prestopok, hujši od vseh naših drugih prestopkov, ki jih Bog izpodbija s svojo neizmerno ljubeznijo v Kristusu. Naš svet misli, da je predober za Boga. Preobčutljiv je in v preveč obrambni drži, da bi sprejel Božjo ljubezen. A Boga to ne ustavi.

EVANGELIJ

Kako bi bilo, če bi ga? Predstavljajte si, da bi Bog rekel: »Aha, se pravi, to želite? No, pa naj bo po vašem. Sovražite luč; ljubite temo; ves vaš pristop k življenju je, da grešite in nato hlinite srečo. Nočete biti iskreni. V redu. Ne morete pa vztrajati pri lažnosti, ki ste jo ustvarili sami, hkrati pa prejemati mojo neizmerno ljubezen. Naš odnos se s tem za vedno konča.« Z vso pravico bi rekel kaj takega. Nihče mu ne bi imel česa očitati.

A kaj je Bog storil namesto tega?

DAL JE SVOJEGA EDINOROJENEGA SINA

Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina. Ta Sin je Jezus, obljubljeni Mesija Stare zaveze in tisti, ki izpolnjuje najgloblje potrebe človeškega srca. Beseda »edinorojeni« kaže na Jezusovo edinstvenost. Ni mu podobnega. Zato je nenadomestljiv. Ni drugega odrešenika. Svet nima nobenega drugega upanja. Nihče drug se ne bo prikazal iz nebes in nas prišel rešit. Možnosti sta samo dve: edinorojeni Božji Sin *ali* obup zdaj in prekletstvo za vedno.

Ste kdaj pomislili, kako drzne so Jezusove trditve o samem sebi? Za začetek jih nekaj navedimo:

- »Jaz in Oče sva eno.« (Jn 10,30)
- »Verujete v Boga, tudi vame verujte!« (Jn 14,1)
- »Če namreč ne boste verovali, da jaz sem, boste umrli v svojih grehih.« (Jn 8,24)

C. S. Lewis nam pomaga dospeti naravnost do bistva:

Tu poskušam preprečiti, da bi kdo izrekel tisto nespametno misel o Jezusu, ki jo ljudje tako pogosto izrečejo: »Pripravljen sem sprejeti Jezusa kot velikega moralnega učitelja, ne sprejemam pa njegove trditve, da je on Bog.« To je tisto, česar ne smemo reči. Človek, ki bi bil le človek in bi govoril, kar je govoril Jezus, ne bi bil velik moralni učitelj. Bil bi bodisi norec – na isti ravni s človekom, ki se ima za mehko kuhano jajce – bodisi peklenski hudič. Odločiti se morate. Ali je ta človek bil in je Božji sin; ali pa je bil norec, če ne kaj hujšega. Lahko ga utišate kot navadnega tepca; lahko ga popljuvate in umorite kot demona; lahko pa mu padete pred noge ter ga imenujete Gospoda in Boga. Samo nehajmo že s tem pokroviteljskim nesmislom, da je bil velik učitelj človeštva. Tega mnenja nam on ni dal na izbiro. To ni bil njegov namen.¹¹

Edini Sin, ki nam je bil darovan iz neizmerno ljubečega Očtovega srca, je prišel na ta svet »ne pod prisilo, temveč prostovoljno, ne s skelenjem v srcu, češ da se mu godi krivica, temveč s hvaležnostjo za tako velik privilegij [...] ter v blagoslovljenem občestvu z Očetom, ki ga je poslal.«¹² Nismo si ga izmislili sami, kot bi si izmislili kako novo religijo. Pač pa je prišel k nam od Boga kot arhetipski novi človek, boljša izvedba nas, naša edina prihodnost. Živel je brezgrešno, kar mi ne moremo, in umrl obtožen za krivega, česar mi zase nočemo. Po svojem življenju, smrti in vstajenju je Jezus namesto nas izpolnil vse Božje zahteve. Opravił je spravo za našo krivdo. Zadostil je Božji jezi na nas. V našem imenu je premagal smrt. Vse to je naredil kot naš namestnik, saj se mi v svoji nebogljenosti nikakor ne bi mogli izkopati iz tistega položaja. Bog nam je svojega Sina dal docela; ničesar nam ni odrekel. Na križu je Sina celo zapustil. Prepustil ga je opustošenju pekla, ki si ga mi povsem zaslužimo – zato,

EVANGELIJ

da bi nam lahko dal večne nebeške stvari, ki si jih ne moremo zaslužiti (Rim 8,32).

To je neizmerna Božja ljubezen: Sin izrazi vso Očetovo slavo, izpolni vse naše potrebe, odpre mogočno Božje srce za nevredne. A ta neizmerna ljubezen je usmerjena zelo ozko. Edinorojeni Sin je namreč edina vstopna točka na poti nazaj k Bogu, edini, ki ga je Bog dal, edini, ki je Bogu sprejemljiv. *Drugega ni*. Le poskusite se domisliti ene same vrste upanja na tem svetu, kakršnegakoli upanja, o katerem bi lahko rekli:

Poslušnost in smrt Gospoda Jezusa sta temelj in odprtje vrat za to veliko, suvereno dejanje milosti. Jezusov križ vzbuja strahospoštovanje kot prikaz Božjega sovraštva do greha in hkrati najmočnejši odraz Božje pripravljenosti, da greh odpusti. V vsaki njegovi kaplji krvi je zapisano: *Popolnoma opravičen in svoboden [...]* O, blagoslovljena vrata vrnitve, ki niso nikoli zaprta, ampak vedno odprta za tistega, ki je odtaval od Boga! Kako veličastno, kako svobodno, kako dostopno! Sem lahko pridejo grešni, hudobni, krivi, nevredni, ubogi. Sem lahko tudi utrujeni duh prinese svoje breme, zlomljeni duh svojo žalost, krivi duh svoj greh, omahljivi duh svoje tavanje. Tu so vsi dobrodošli. Jezusova smrt je pomenila, da se je povsem odprlo in izpraznilo Božje srce. Iz njega se je izlil ocean neskončnega usmiljenja, ki je pritiskal in hlepel in hrepenel, da bi prodril na plano. To je bil Bog, ki kaže, *kako* ljubi ubogega krivega grešnika. Mar ni to največ, kar je sploh mogoče narediti?¹⁵

Vse druge vrste upanja temeljijo (izrecno ali prikrito) na naši zaslužnosti. Samo krščanski evangelij temelji – jasno, drzno in vztrajno – na odnosu ljubečega Boga do nezaslužnih. Mislili ste, da si lahko pot skozi življenje prislužite, jo zahte-

vate ali se po njej prebijate na podlagi lastnih zaslug in bistrotnosti. Zdaj pa v sebi ne odkrivajte luči, temveč temo in zanihanje; ne svobode, temveč slepo ulico. Same sebe ste šokirali s tem, kakšne zlobe ste zmožni, in ste nad seboj obupali. Zdaj pa vas Bog ljubezni čaka z odprtimi rokami.

Ko se nazadnje nehamo pretvarjati in se odpremo Božji ljubezni, vedno ugotovimo, da je Bog to ljubezen sam postavil na pravo mesto: v svojega edinorojenega sina. Samo v Kristusu lahko mi krivci najdemo vso ljubezen, ki jo bomo kdajkoli potrebovali. To pravi evangelij.

Toda kako lahko sploh pridemo do tja?

DA BI SE NIHČE, KDOR VANJ VERUJE, NE POGUBIL, AMPAK BI IMEL VEČNO ŽIVLJENJE

Janez 16. vrstico sklene z odgovorom, da »bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak bi imel večno življenje«. Beseda »nihče« je široka. Izvzet ne bo nihče, naj je na še tako slabem glasu. Po drugi strani pa so besede »ne pogubil, ampak bi imel večno življenje« ozke. Poguba in večno življenje sta edini možnosti, ki sta nam na voljo. Vsakdo bo šel po eni ali po drugi od teh poti. Vse je odvisno od tega, ali verujemo vanj, v edinorojenega Božjega Sina.

Kaj torej vanj verovati pomeni? Oglejmo si, česa to *ne* pomeni. Lahko na primer rečemo: »Verjamem v tržno gospodarstvo.« To bi pomenilo: »Strinjam se s tem, vseh mi je.« Poskusimo podobno narediti z vrstico 3,16 Evangelija po Janezu. Bog je ta grešni svet tako ljubil, da je požrtvovalno daroval edinega Sina – zato, da bi lahko mi rekli: »Da, to mi je všeč; in še kako

EVANGELIJ

verjamem v to!« Neizmerna Božja ljubezen poziva k več kot le medli pritrditvi in sproži več od le medle pritrditve.

Pomislimo, kaj pomeni, da ne bo pogubljen, »kdor *vanj* veruje«. Resnična vera nas popelje *vanj*, v Jezusa Kristusa. Resnična vera izniči zadržanost. Od samozadostnosti nas privede do zadostnosti v Kristusu. Nehamo ga imeti za religiozno dekoracijo, ki jo v svojem življenju postavimo nekam ob stran. Pač pa nam on postane vse. Postane naše novo sveto jedro. Z veseljem se povsem predamo temu, kar on pomeni obupanim grešnikom. Teologi to korenito preusmeritev imenujejo *enost s Kristusom*. Tako globoko je to.

Ko vzverujem v Kristusa, se preneham skrivati in upirati. Predam svojo avtonomnost. V odziv na dobro novico o tem, kaj je Jezus storil, se vržem predenj kakor pred svoje edino upanje. Želim, da mi *resnični* Odrešenik *resnično* odpusti moje *resnične* grehe.

Sveto pismo pravi: če Jezusa pogledate na ta novi način, boste varno privedeni *vanj* za vedno. Kako čudovito! Tam ne boste zapuščeni, saj je vsa zapuščenost pristala na križu, daleč od nas. Njegova milost, ki se prejme po veri, ne po delih, vas prestavi globoko v njegovo srce.

Ameriški luteranski teolog Gerhard Forde nam pomaga, da sprejmemo preprostost verovanja, ki je nasprotno zaslužnosti:

Opravičeni smo svobodno, z avoljo Kristusa, po veri, ne da bi napenjali lastne moči, si pridobivali zasluge ali opravljali dela. Odgovor na prastaro vprašanje »Kaj naj storim, da bom odrešen?« nam vzame sapo: »Nič! Samo miruj. Umolkni in enkrat za spremembo poslušaj, kaj Bog Mogočni, stvarnik in odkupitelj,

pravi svojemu svetu in tebi prek smrti in vstajenja svojega Sina!
Poslušaj in veruj!«¹⁴

Bogu ni najpomembnejše to, kaj smo zagrešili in česa nismo ter kakšni smo v primerjavi z drugimi grešniki. Najpomembnejše mu je to, ali smo po veri združeni z njegovim edinorojenim Sinom. Povedano drugače: v Božjih očeh najpomembnejše v zvezi z vami ni to, kaj dobrega ali kaj slabega ste storili, ampak ali ste združeni s Kristusom.

Bog je za vsakogar vse poenostavil. Ni treba, da smo dovolj dobri. Ni treba, da znamo na vse odgovoriti. Saj ima vse odgovore Bog. V Kristusu je ljubeče priskrbel vse. Nimamo razloga, da bi ostali zadržani. Le zakaj hlad in razdalja, ko pa Bog ponuja svojo neizmerno ljubezen v najočitneje čudoviti osebi, ki je kdaj hodila po obličju te zemlje?! Zakaj ne bi tej osebi zaupali? Če ji boste začeli zaupati, vas bo za vedno pritegnila k sebi. To je obljuba evangelija.

Če ne boste po veri prišli k Jezusu Kristusu, boste pogubljeni.

Ali vidite besedo »pogubil« v Evangeliju po Janezu 3,16? Za hip se zastrmite vanjo. Zaslutimo jo v gledališki igri *Breath* (1969) Samuela Becketta, pisca, ki je v svojem času pomembno prispeval k opusu tako imenovanega gledališču absurda. Igra traja okrog petintrideset sekund. Zavese se razmaknejo in na odru se prikaže kup smeti. Igralcev ni. Zaslišimo krik (jok dojenčka ob rojstvu) in vdih, medtem ko svetloba nekoliko naraste. Sledi tišina. Svetloba začne pojemat, zaslišimo izdih in še en enak krik. Konec igre, konec življenja, konec zgodbe. To je slika pogube: življenje, za katerim ostane sled odvrženih oblačil, starih računalnikov, ogljikovih emisij in izgubljenih prilož-

nosti. Sledi pogreb, pozneje še smrt vseh, ki so bili prisotni na tem pogrebu. Nisi in nikoli več ne boš pomemben – razen ko boš stal pred strašno Božjo sodbo v večnosti, kjer se boš moral zagovarjati, ker si zavrnil Boga. Pekel je namenjen ljudem, ki bi bili lahko deležni Božje ljubezni, a so ostali zadržani. V Svetem pismu beremo: »Gospod jih bo obsodil na večno pogubljenje, stran od svojega obličja in veličastva svoje moči [...]« (2 Tes 1,9) To pomeni biti pogubljen.

Vendar je večno življenje na voljo prav zdaj, in sicer grešnikom, ki si zaslužijo pekel; neizmerno jih namreč ljubi veličastni Bog, ki je dal edinorojenega Sina. Prosi pa nas edino to: da se na dobro novico odzovemo tako, da se odvrnemo od samih sebe in sprejmemo Kristusa s praznimi rokami vere. Ste se že v upanju že oprli nanj? Ste že zapustili sebe in se obrnili k njemu kot popolnemu Odrešeniku? Želite to storiti zdaj? On nudi in obljublja večno življenje v samem sebi vsem, ki preprosto verujejo.

Tako nas Jonathan Edwards spodbuja, naj se odločimo za Kristusa:

Ali je karkoli, kar bi si lahko želeli od odrešenika, česar ni v Kristusu? [...] Ali je karkoli velikega ali dobrega, karkoli častivrednega ali čudovitega, karkoli očarljivega ali prikupnega ali spodbudnega, česar se lahko domislite, pa tega ni moč najti v osebi Kristusa? Ali bi si želeli, da bi bil vaš odrešenik velik in častivreden, ker nočete nič dolgovati slabšemu od sebe? In ali ni Kristus dovolj častivreden, da se lahko popolnoma zanesete nanj? Ali ni dovolj vzvišen, da bi bil lahko imenovan za tako častno delo, kot je vaše odrešenje? Ali ne bi hoteli imeti odrešenika, ki bi bil ne samo vzvišen in vreden, temveč tudi [...] postavljen čisto nizko

ter bi doživel bridkosti in preizkušnje, da bi se lahko iz tega, kar bi pretrpel, naučil usmiljenja do trpečih in skušanih? Ali torej on ni bil dovolj ponižan za vas, ali ni dovolj trpel? [...] Kaj Kristusu manjka oziroma kaj bi mu vi dodali, da bi bil primernejši za vašega odrešenika?¹⁵

OD DOKTRINE DO KULTURE

Čudovita doktrina Evangelija po Janezu 3,16 je ljubezen Boga v Kristusu. Ta doktrina pa poziva k taki prelepi cerkveni kulturi: »Ljubi, če nas je Bog *tako* vzljubil, smo se tudi mi dolžni ljubiti med seboj.« (1 Jn 4,11)

Peter pravi tako: »[Goreče in iz čistega srca se] ljubíte med seboj [...]« (1 Pt 1,22) Ni dovolj, če ljubimo zmerno, ampak moramo ljubiti goreče in iz čistega srca, kakor ljubi Bog.

Na tem svetu je veliko ljubezni, večinoma zmerne. A pod Božjim blagoslovom nam doktrina evangelija odpre srce, da prejmemo nekaj, kar ni od tega sveta. Vidimo, kako neizmerna je Božja ljubezen, zato opustimo zadržanost in se združimo, da bi konkretno skrbeli drug za drugega, kakor Bog čudovito skrbi za nas. Takrat začne cerkev dobivati podobo skupnosti, v kateri mogočno prebiva Bog, kakor je opisan v Evangeliju po Janezu 3,16. Tedaj lahko svet vidi njegovo ljubezen v stvarnem svetu, zato se nam bodo ljudje pridružili v Kristusu in živeli večno.

Evangelijska doktrina ustvarja evangelijsko kulturo – in to je pomembno.

2

EVANGELIJ ZA CERKEV

[Kristus je] vzljubil Cerkev in dal zanjo sam sebe [...]

Pismo Efežanom 5,25

Doktrina milosti ustvarja kulturo milosti, v kateri se dobro dogaja slabim ljudem. Milostna cerkvena kultura dokazuje, da je Jezus sveti, ki odpušča grešnikom, kralj, ki prijateljuje s sovražniki, modri, ki svetuje zgubam.

Sobivanje evangelijske doktrine in evangelijske kulture ni srečno naključje. Doktrina ustvarja in ohranja kulturo. Kako skupaj živimo v cerkvah, izhaja iz našega verovanja. Evangelij mora torej delovati na vsakogar izmed nas osebno. Vi in jaz morava v evangelij predvsem sama verjeti. Evangelij pa tudi ustvarja novo vrsto skupnosti: evangelijsko kulturo, imenovano cerkev.

Kaj je cerkev? Cerkev – v smislu lokalne cerkve, ne vesoljne Cerkve – je skupnost ljudi, ki verujejo v Jezusa ter iz njega skupaj črpajo življenje, in sicer redno, praktično in organizirano; zaradi tega hitreje napredujejo zanj.¹ Vi in jaz sva eno z vsemi pravimi kristjani skozi zgodovino: z Avguštinom, Lutrom,

EVANGELIJ

J. S. Bachom in še mnogimi drugimi čudovitimi ljudmi. Kako vznemirljivo! Edinost Cerkve pa postane naša konkretna izkušnja v združenosti lokalne cerkve. Kar skupaj preživljamo v lokalnih cerkvah, sega onkraj naših izkušenj s kristjani na splošno. Članstvo v konkretni lokalni cerkvi nas osvobaja nedoločnega idealizma in nam daje zagon pri resničnem širjenju evangelija; to pa bo imelo večne posledice.

Vaša cerkev je več kot le skupina ljudi, ki se slučajno srečujejo ob nedeljah. Če bi se samo želeli s kom družiti, bi lahko šli v nedeljo na nogometno tekmo. Navijači moštva bi morda sedeli skupaj, oblečeni v moštvene barve, in enoglasno zavpili od veselja, kadar bi njihovo moštvo dalo gol. Po koncu tekme pa bi odkorakali s stadiona, se odpeljali domov in naprej živeli vsak po svoje. Tudi velik krščanski dogodek je mogoče obiskati le zaradi druženja. Povsem mogoče je, da bi bilo tam čarobno vzdušje. Toda ali se lahko kaj skupnostnega ohrani še po koncu dogodka, ko se ljudje razidejo?

Recimo, da na takem krščanskem dogodku koga spoznate. Simpatičen vam je. Čez štirinajst dni v kavarni slučajno naletite na tega človeka. Srečanje je prisrčno. Vendar to ni evangelijska kultura. Samo v cerkvi smo namreč udje Kristusa in drug drugega ter se skupaj pomikamo naprej kot usklajeno telo (1 Kor 12,12–27). Skupaj trpimo in uspevamo. Skupaj častimo, raste-mo in služimo v skladu z Božjo besedo. Naša cerkev je ničelna točka za novo vrsto *skupnosti*, ki jo Kristus danes ustvarja na svetu kot prikaz svojega veličastva. To je evangelijska kultura.

Predaja svojega življenja pravi skupnosti nas nekaj stane. Prikrajšani smo za nekaj svojega prostora, časa, svobode početi, kar se nam zljubi. A Sveto pismo nam pravi, naj se podrejamo

drug drugemu (Ef 5,21). To od nas zahteva, da se prilagajamo in usklajujemo ter da vedno poskušamo ravnati tako, da smo zadovoljni mi in drugi.

Naj vam torej zastavim preprosto vprašanje: komu se podrejate? Vsak izmed nas bi moral imeti dober odgovor na to. Sveto pismo gre tako daleč, da pravi: »[Zavedajte] se, kdo so tisti, ki s trudom delajo med vami in so vaši predstojniki v Gospodu ter vas opominjajo [...]« (1 Tes 5,12)

Sveto pismo je jasno. Kristjani morajo izbrati med izoliranostjo, kar je lahko, in pripadnostjo, kar jih nekaj stane, a po drugi strani prinaša tudi večje zadovoljstvo.²

Zakaj je Bogu tako pomembno, da smo člani cerkve? Mi smo živi kamni duhovne stavbe, ki jo Bog danes gradi (1 Pt 2,4–5). On želi prebivati med svojim ljudstvom, mi pa najdemo sebe, ko se vgradimo v duhovni tempelj.³ V Svetem pismu ni krščanstva brez cerkve. Mi individualisti se moramo s tem sprijazniti. Bog gradi novo *skupnost* in vredno ji je pripadati.

V Evangeliju po Janezu 3,16 smo videli, da je Bog tako vzljubil svet, da je dal edinorojenega sina. V Pismu Efežanom 5,25b–27 vidimo, da je Kristus še posebno ljubil cerkev – tako zelo, da je zanjo dal sebe. To je evangelijska doktrina. Oglejmo si odlomek po delih.

KRISTUS JE VZLJUBIL CERKEV IN ZANJO UMRL

Pavel uči: »[Kristus je] vzljubil Cerkev in dal zanjo sam sebe [...]« (Ef 5,25b) Kristusov odnos do njegove cerkve je odnos ljubezni. Ni bilo trenutka, ko Kristus svojega ljudstva ne bi ljubil z vsem svojim velikanskim srcem. Puritanski teolog John Flavel

EVANGELIJ

je napisal domišljjski pogovor med Bogom Očetom in Bogom Sinom v pretekli večnosti, pred začetkom časa:

Oče: Sin moj, tu je gruča ubogih, bednih duš, ki so se spravile v obupen položaj in so zdaj prepuščene moji pravici. Pravici glede njih je treba zadostiti ali pa si bo zadostila sama in jih pahnila v večno uničenje. Kaj naj storimo za te duše?

Sin: O, Oče, tako jih ljubim in tako se mi smilijo! Namesto da bi morali biti za vedno pogubljeni, želim zanje odgovarjati jaz kot njihov porok. Prinesi vse svoje račune in bom pogledal, koliko ti dolgujejo. Gospod, vse prinesi, da ne bo nobenega naknadnega obračunavanja. Vse bom osebno poplačal. Ljubše mi je, da tvojo jezo pretrpim jaz, kot da bi jo morali oni. Oče, prevzemam ves dolg.

Oče: Ampak, Sin, če želiš plačati njihov dolg, ga moraš plačati do zadnjega centa. Ne pričakuj popustov. Če prizaneseš njim, tebi ne bom prizanesel.

Sin: Pripravljen sem, Oče. Naj bo tako. Vse zaračunaj meni. Zmorem poravnati njihov dolg. In čeprav bo to moj propad, čeprav bom ob vse svoje bogastvo in se bodo vsi moji računi izpraznili, vseeno rade volje to storim.⁴

Mi nismo uničili Božjega načrta, saj mi *smo* Božji načrt – večni Božji načrt, da ljubi nezaslužne, le zato, da bi se videla njegova slava. Skladno z njegovim ljubečim načrtom je nato Kristus za svojo cerkev na križu dal sam sebe. Vsa Božja jeza, uperjena proti grehom cerkve, se je v križanem Kristusu za vedno poglela. Kristus je dal celega sebe in odplačal zadnji cent našega dolga. Popolnoma nas je očistil, čeprav ga je to stalo

popolnoma vsega. Zato danes cerkev samo zavoljo Jezusa uživa Božje odobravanje.

DA BI JO POSVETIL IN OČISTIL Z BESEDO

Seveda to ne pomeni, da smo mi v čemerkoli privlačni. Kristus nas je videl take, kakršni smo v resnici: nečisti. Zakaj se je žrtvoval za to neprivačno cerkev? Pavel nadaljuje: »[...] da bi jo posvetil, ko jo je očistil s kopeljo vode z besedo[.]« (Ef 5,26)

Kristusova večna ljubezen in žrtvena smrt sta imeli namen: posvetiti cerkev. Kristus nas je torej želel odbrati zase. Preveč nas ljubi, da bi nam dovolil še naprej živeti sebično. Zato si nas je s svetim namenom prilastil; ne pripadamo več sebi. Pobral nas je iz jarka in nas zahteval zase. Beseda »posvetil« nam daje novo dostojanstvo. Lahko nehamo klečeplaziti in se vzravnamo. Pripadamo odrešeniku Kristusu in nikomur drugemu. Drugače sploh ne more biti.

V kontekstu Pisma Efežanov 5 ima Kristusova ljubezen značaj *zakonske zveze*. Naš zakon z njim, naša enost z njim ni posledica tega, da bi mi junaško izbrali njega, ampak je on milostno izbral nas.

Marsikateri moški, ko se želi poročiti, za nevesto išče lepo kraljico. Kristus pa si je izbral umazano nevesto, potrebno tega, da jo on očisti. Božji Sin je šel nevesto iskat v slabo sosesko, v kateri živimo vsi mi. V odnos smo prinesli problematično »prtljago«, nenehne težave in sram. A z vsem tem se zdaj lahko spoprime, saj je on v odnos prinesel očiščenje, ki zadošča za vso našo umazano krivdo.

EVANGELIJ

Kako Kristus očisti svojo nevesto? S »kopaljo vode z besedo«. Nekateri razlagalci to besedno zvezo razlagajo kot krst. Krst je sicer lahko del tega. A Pavel ima najverjetneje v mislih celotno delovanje evangelija v naših cerkvah.⁵ Sveto pismo pravi: »Toda bili ste umiti, posvečeni ste bili, opravičeni ste bili v imenu Gospoda Jezusa Kristusa in v Duhu našega Boga.« (1 Kor 6,11b) Kaj torej pravi Pismo Efežanom 5,26? Gospod, ki si nas je prilastil, izkazuje svojo ljubezen, ko nas nedeljo za nedeljo izpira z besedo evangelija. Tako nas Gospod osvežuje in svoje cerkve pripravlja, da bodo primerne zanj. V Kristusu ni nič sramotnega, nič, zaradi česar bi morali biti zaskrbljeni ali kar bi morali izločiti. V cerkvah njegova večna ljubezen z obnovitveno močjo dežuje na nas prek delovanja besed evangelija (gl. Iz 55,10–11).

Tudi prerok Ezekiel je videl Boga kot soproga svojega ljudstva (Ezk 16). Mlado izraelsko ljudstvo je dojemal kot zapuščeno dojenčico, neumito in neljubljeno. Nato je mimo prišel Bog. Zasmilila se mu je. Poskrbel je zanjo. Okopal in oblekel jo je ter vzgajal. Postala je lepa. Poročil se je z njo in jo ozaljšal.

Kmalu pa je Bog svojemu ljudstvu rekel: »A preveč si se zanašala na svojo lepoto: zaradi svojega slovesa si se začela vlačugati. Vsakemu, ki je šel mimo, si se ponudila za vlačugo, postala si njegova.« (Ezk 6,15) Te besede vzbujajo skrb. O čem Gospod govori? Razglašá kruto, a pomembno resnico. Kadarkoli se naša grešna srca ne zadovoljijo le z ljubeznijo našega božanskega soproga, kadarkoli se tolažimo ter si tesnobo, osamljenost in potrebe tešimo mimo Boga, zagrešimo duhovno prešuštvo. Kdo od nas ni še nikoli ravnal tako? Vsi mi smo večkratne vlačuge. Evangelij ni zgodbá o tem, kako Kristus ljubi čisto nevesto, ona

pa ljubi njega; ampak je zgodba o Kristusovi ljubezni do vlačuge, ki meni, da ji on nima česa ponuditi, zato se ona nenehno ponuja drugim. Zato vsaka cerkev, odbrana za Jezusa, še naprej potrebuje očiščenje, ki prihaja od zgoraj prek delovanja Besede.

Opravičujem se za svojo neposrednost, toda tako piše v Svetem pismu. S tem se moramo sprijazniti. Kako naj bomo zvesti Kristusu, ko pa pogled odvrčamo od neolepšane podobe svoje naravne pokvarjenosti, kakor jo prikazuje Sveto pismo? Pismo nas opozarja, da v srcih vseh nas preži bogokletnost. Prepričujemo se: »In kaj potem, če sklenem ta ali oni kompromis? Bo že razumel. Ali ni pri njem na prvem mestu milost?« Toda redko kateri mož bi rekel: »Kaj potem, če me žena vara? Saj je samo zakon. Jaz to razumem. Pri meni je na prvem mestu milost.« Podobno si tudi naš božanski Mož ne misli: »Je pač v najino posteljo privlekla še enega ljubimca. In kaj potem? Samo da mi dajo mir.« Že samo misel na to je odvrtna.

Jezusova ljubezen je sveta. On da vse in zahteva vse, ker je *dober* mož. Samo izključna ljubezen je prava ljubezen. Samo očiščujoča milost je prava milost. Bi si sploh želeli milosti, kakršna nas ne bi očistila za Kristusa?

Znova se predajmo Gospodu, samo njemu, in vedno počnimo tako. In nikoli ne nehajmo vrstnikom govoriti: »Ne pravimo, da je Jezus eden izmed načinov; ne pravimo niti, da je najboljši način. Pravimo, da je *edini* način. Pridružite se nam pri edini resnični ljubezni v vsem vesolju. Odidite iz bordela tega sveta, kjer je vse naprodaj in ima vsakdo ceno. Vstopite v večni zakon, kjer vas ne bodo več kupovali in prodajali, ampak boste ljubljene in cenjene na veke. Moč te milosti vas lahko očisti vsega vašega prostituiranja. Lahko vam je povrnjeno devištvo,

lahko vam je povrnjena integriteta – vse to brezplačno, po Kristusovi ljubezni, vedno znova osveženo po njegovem evangeliju. Pridite k njemu!«

Kristusov osnovni namen za njegovo cerkev je, da bi si nas prilastil in nas obnovil. A to še ni vse.

DA BI CERKEV V VELIČASTVU POSTAVIL PREDSE

Kristus ima za svojo cerkev še višji namen. Ta namen sega v prihodnjo večnost. Pavel pravi, da je Kristus za cerkev umrl in jo umiva z besedo, »tako da bi sam postavil predse veličastno Cerkev, brez madeža, gube ali česa podobnega, da bo sveta in brezmadežna« (Ef 5,27). Poudarjeni besedi sta »sam in »predse«. On *sam* nas bo polepšal. On *sam* bo zadostil temu, kar si ljubeče želi za nas.

Sveto pismo nam pravi, da je Bog ljubosumen (2 Mz 34,14). Tudi Pavel občuti to pobožno ljubosumje, ko piše korintski cerkvi: »Do vas namreč čutim Božjo ljubosumnost, ker sem vas kot čisto devico zaročil z enim možem, Kristusom, da bi vas postavil predenj.« (2 Kor 11,2) Zato naj nas ne čudi, kaj Pavel od cerkve pričakuje: preprostost in čistost do Kristusa (v. 3.). Če nespametno dopustimo, da se katerakoli druga strast vplete v naše čaščenje samo Gospoda Jezusa Kristusa in v naše veselje v njem, kljubujemo njegovemu ljubečemu namenu in kvarimo sebe. Gospod nam lahko čast povrne, a le, če se spreobrnemo.

Nič na tem svetu, naj bo še tako mikavno, se ne more primerjati s Kristusom. Le poglejte, kako veličastno usodo je namenil svojemu ljudstvu. Predse nas bo postavil »veličastno«.

Na tisti svatbeni dan tam zgoraj nevesta ne bo potrebovala ličil (Raz 21,2). Pogledal nam bo v oči in dejal »Ljubezen moja, popolna si« in to ne bo pretiravanje. Resnična svetost ni pusta, dolgočasna in negativna. Takšna je religioznost, kakršno ustvarja človek. Resnična svetost, ki jo ustvarja Kristus, pa je *lepa*. In svetost, ki nam jo bo dal on, bo odkupila, preobrazila vse umazano, kar smo kdaj storili sami sebi ali so nam storili drugi. Tedaj bomo »brez madeža, gube ali česa podobnega«. Popolni bomo za vedno, saj bomo končno *samo* z njim in zanj. Tako bo naredil. To je obljubil.

Kristusova ljubezen je največja ljubezen v vesolju – mnogo večja od naših grehov. Puritanski teolog John Owen primerja našo šibko ljubezen s Kristusovo mogočno:

Tudi če človek koga drugega ljubi kot lastno dušo, ni nujno, da je njegova ljubezen tej drugi osebi v pomoč. Mogoče to osebo pomiluje v zaporu, ne more pa je osvoboditi; jo objokuje v revščini, ne more pa ji pripomoči do blagostanja; trpi z njo v stiski, ne more pa ji je olajšati. Z ljubeznijo ne moremo priklicati milosti nad otroka ali usmiljenja nad prijatelja; ne moremo ju z ljubeznijo privedi v nebesa, naj si to želimo iz še take globine srca. Kristusova ljubezen pa je Božja ljubezen, zato učinkovito in plodovito proizvede vse dobro, česar si Bog želi za svoje ljubljene. *On z ljubeznijo v nas priključuje življenje, milost in svetost; z ljubeznijo nas privede v zavezo, z ljubeznijo nas popelje v nebesa.*⁶

To je evangelijska doktrina cerkve. Očiščuje nas in obnavlja.

OD DOKTRINE DO KULTURE

Kaj pa evangelijska kultura cerkve? Ta vključuje veliko vidikov, na primer sposobnost, da smo sami do sebe iskreni ter da upamo v ljubezen svojega soproga Kristusa. Predvsem pa vključuje lepo svetost. V tem življenju ostaja nepopolna, vendar je opazna in prikupna. Naš Gospod nam pravi: »Bodite sveti, ker sem jaz svet.« (1 Pt 1,16) Nova kultura svetosti priteka iz globine – iz src, ki so osvežena v Kristusovi ljubezni in dana le njemu. Mogoče pogledamo svojo nesvetost in si mislimo: »To mi ne gre. Samo vedno znova mi bo spodletelo. Svetost zato ni pomembna.« Evangelij pa nas uči drugačnega razmišljanja: »To mi ne gre. Samo vedno znova mi bo spodletelo. Zato je pomembna Kristusova obljuba. On bo naredil, da bom jaz svet kakor on, in to v njegovo slavo. Verjamem evangeliju. Zaupal bom v mogočno Kristusovo ljubezen.«

Zdaj pa si oglejmo, kako to zaupanje pretvorimo v prakso. Sveto pismo pravi, da pripadamo vstalemu Kristusu kakor nevesta ženinu, zato da bi obrodili sadove za Boga (Rim 7,4). Nismo poročeni z mrtvim, nebogljenim Jezusom, ampak z živim, mogočnim. Kaj smo storili, ko smo se spreobrnili? Dali smo se njemu. Vrgli smo se mu v naročje. Prepustili smo se njegovi ljubezni. In po njegovi moči smo se začeli spreminjati. A kot v vsakem zdravem zakonu tudi v tem velja, da se moramo zakoncu predajati vedno znova. Dali smo se mu enkrat, dajemo se mu nenehno, v zaupanju in predaji, trenutek za trenutkom. Sčasoma bo začel prek nas rojevati sad.⁷ Njegova svetost se prikaže samo po njegovi čudežni moči v naši slabosti in pokvarjenosti. Takrat namreč lahko ljudje

Evangelij za cerkev

zagledajo njegovo lepoto v današnjem svetu – v cerkvah, ki jih krasi svetost.

EVANGELIJ ZA VSE STVARSTVO

Tisti, ki je sedel na prestolu, pa je rekel: »Glej, vse delam novo!«

Razodetje 21,5a

Evangelijska doktrina ustvarja kulture, imenovane cerkve, v katerih se dobro dogaja nevrednim ljudem, in to v slavo samo Kristusa. Vendar se ne konča pri cerkvah. Cerkev, ki jo opredeljuje evangelij, je preroško znamenje, ki kaže dlje od sebe. Je zgled bivališča v novi sozeski, ki jo Kristus gradi za večnost.¹ Ljudje lahko vsak trenutek prikorakajo v tako cerkev in vidijo človeško lepoto, ki bo trajala večno. V očeh ljudi na zemlji ob taki cerkvi nebesa postanejo resnična in ljudje lahko začnejo zaupati v Kristusa zdaj, ko še imajo priložnost za to.

V Razodetju 21 vidimo, kako velik je v resnici evangelij. Velik je kakor vesolje. Odkupitev je velika kakor stvarstvo. Drugače sploh ne more biti. Zgodba Svetega pisma se začne tu: »V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo.« (1 Mz 1,1). Konča se tu: »Nato sem videl novo nebo in novo zemljo.« (Raz 21,1a)

EVANGELIJ

Britanski teolog Leslie Newbiggin razlaga, zakaj je tako pomembno, kako se Sveto pismo začne in kako konča: »Sveto pismo je med svetimi knjigami svetovnih verstev edinstveno, saj je po svoji zgradbi zgodovina kozmosa. Trdi, da pozna obliko, zgradbo, izvor in cilj ne le človeške, temveč tudi kozmične zgodovine.«²

Tako veliko upanje potrebujemo. Navsezadnje živimo v svetu, ki je »podvrženo ničevosti« (Rim 8,20). Smo pohabljeni v pohabljenem svetu in dan za dnem prestajamo bolečino. Bob Dylan to povzame, kot je zanj značilno:

Razbite steklenice, razbiti krožniki,
polomljena stikala, polomljene ograje,
razbita posoda, polomljeni deli.
Svet je poln strtih src,
strtih besed, ki jim ni bilo namenjeno,
da bi bile izgovorjene.
Vse je polomljeno.³

Božjemu usmiljenju gre pripisati, da sploh kaj deluje. Včasih si mislimo: »Težko mi je v življenju. Kje je Bog?« Morali pa bi si misliti: »V življenju mi še kar gre. Hvala, Bog.« Zakaj nimamo vsi raka, aidsa in sladkorne bolezni? Zakaj vsi ne snujemo, kako bi se pobili med seboj? Zakaj sploh ljubimo Jezusa? Razlaga je samo ena: pod vso to zmešnjavo je Bog, vse skupaj nas drži – »spodaj so vekovite roke« (5 Mz 33,27). Sveto pismo pravi, da prav v tem trenutku Gospod Jezus »z besedo svoje moči nosi vse« (Heb 1,3). Calvin meni: »Nositi« pomeni skrbeti za vse stvarstvo in ga ohranjati v ustreznem stanju. On vidi, da bo vse takoj razpadlo, če tega ne bo podpiral s svojo dobroto.«⁴

Upanje evangelija je mnogo več kot le psihološko poživilo, ki nam pomaga, da se spravimo v dobro voljo za ponedeljkovo jutro. Oglejte si, kako veličastne stvari nam je Bog obljubil:

Kajti glej, ustvaril bom novo nebo
in novo zemljo,
prejšnje reči ne bodo več prihajale v spomin,
ne bodo več prišle do srca. (Iz 65,17)

Na tisti veliki dokončni dan, ko bomo skupaj vstopili v novo stvarstvo, se boste mogoče obrnili k meni in rekli: »Ti, Ray, ne morem se spomniti, kaj je že bilo: smo tistemu rekli ›rak‹? Je bil rak? No, saj ni važno. Greva!«

Pravzaprav ta božanska obnovitev ustvarjenega reda, ki so jo napovedovali preroki, ni povsem le v prihodnosti. Obljubljena prihodnost je na ta svet prišla pred dva tisoč leti, ko je Jezus oznanil, da začenja izpolnjevati stare prerokbe (Lk 4,16–21). Zato je Jezus ozdravljaj ljudi. Njegove ozdravitve niso bile triki. Bile so predogled prihodnjih čudovitih del. S teologijo Jürgena Moltmanna se v nekaterih vidikih ne strinjam, ta vidik stvarnosti pa Moltmann razloži zelo dobro:

Ko Jezus izganja demone in ozdravlja bolne, iz stvarstva izganja sile uničenja ter celi in obnavlja ustvarjena bitja, ki so ranjena in bolna. Ozdravljenja so pričevanje o Božjem gospostvu, ki bolnemu stvarstvu vrača zdravje. Jezusova ozdravljenja niso nadnaravni čudeži v naravnem svetu. So edino resnično »naravno« v tem nenaravnem, demoniziranem, ranjenem svetu. Ob Kristusovem vstajenju se nazadnje začne novo stvarstvo, *po enem človeku na vse ljudi*, s Križanim.⁵

EVANGELIJ

Vstajenje našega Gospoda nam da nekaj vpogleda v prihodnje odkupljeno, preobraženo človeštvo, v podobi enega človeka. Vstali Jezus je drugi Adam, nov začetek (1 Kor 15,45). Mi verujoči pa smo zdaj deležni njegove novosti: »Če je torej kdo v Kristusu, je nova stvaritev.« (2 Kor 5,17a) Postati kristjan ne pomeni, da nekaj dodate svojemu staremu jazu, ampak da se ustvari povsem nov jaz. Vstali Kristus prebiva v vas in ne bo nikoli odšel (Rim 8,10–11).

Ljudem, ki verjamejo temu velikemu evangeliju, se to tudi pozna. Še vedno trpimo kakor drugi. A pri tem smo »kakor žalostni, pa vedno veseli« (2 Kor 6,10) in »se ponašamo z upanjem na Božjo slavo« (Rim 5,2). Vsi smo podobni brezdomcu, ki spi pod mostom in brska za hrano iz smetnjakov. Nekega dne se tam ustavi limuzina; iz nje izstopi odvetnik in brezdomcu izroči pismo. Umrli je njegov stric, za katerim se je že davno izgubila vsaka sled, in mu zapustil veliko premoženje. Ček bo prispel v nekaj dneh. Zavetje iz kartonskih škatel nenadoma ni več tako brezupno. Brezdomec zlahka še nekaj časa potrpi v takih razmerah, saj se mu obeta velikansko bogastvo.

Podobno se tudi cerkve, prežete z evangelijem, veselijo v takem upanju. Ubogi grešniki smo, ki zmoremo pogled upirati prek sedanjega stanja in se po veri veseliti prihodnosti.

Zaradi Jezusa je naše življenje veličastno že zdaj; obljubljen nam je večno veličastvo v prihodnosti. Kako zelo se to razlikuje od priljubljenega cinizma sodobnega časa! Angleška pisateljica Dorothy Sayers ta etos opisuje takole:

V svetu se imenuje Strpnost, v peklu pa mu pravijo Obup [...] greh, ki v nič ne verjame, ki mu ni ničesar mar, ki ničesar ne želi izvede-

ti, ki se v nič ne vmešava, v ničemer ne uživa, ničesar ne sovraži, v ničemer ne vidi smisla, za nič ne živi in ostaja živ, ker ni ničesar, za kar bi umrl.⁶

Ta etos obupa je greh uma in družbe. Zanika evangelijsko doktrino in uničuje evangelijsko kulturo. Bog pa po naših cerkvah ustvarja kulturo upanja, pričakovanja in dobre volje, da bi lahko ljudje zaslutili prihodnost in se pridružili.

Dragi krščanski prijatelji! *Mi ne bomo šli v pekel! Za vedno bomo šli v nebesa!*

In nebesa ne bodo to, da bomo nad oblaki prepevali v velikanskih zborih. Nebesa bodo to, da bomo resnični ljudje živeli v resničnem stvarstvu, osvobojeni zla in bede ter prenovljeni v nepredstavljeni lepoti – saj bo z nami Gospod.

Ta svetli evangelij ima moč, da nas ohranja sredi trpljenja tega sveta. Ob tem se spomnim, kako je v trilogiji *Gospodar prstanov* Samu Gamgiju na težavnem potovanju s Frodom pomagala zvezda. Globoko v zli deželi Mordor je Samo zrl v nočno nebo, ko so se oblaki za hip razmaknili:

Tam je Samo gledal belo zvezdo, ki je nekaj časa mežikala izmed razbitin oblaka nad temno pečjo visoko gori v planinah. Njena lepota mu je segla v srce, ko se je tako zaziral prek te pozabljene dežele, in povrnilo se mu je upanje. Kajti kot jasen in hladen žarek ga je prebodla misel, da je ta Senca navsezadnje le majhna in minljiva reč: tu je bila svetloba in silna lepota, za vekomaj zunaj njenega dosega.⁷

Besede iz Razodetja 21,1–5 sijejo kot tista zvezda na našem nočnem nebu. Obljuba iz tega odlomka ne bo prešla, naj bo noč še tako temna. Oglejmo si, kaj ta obljuba pravi.

NATO SEM VIDEL NOVO NEBO IN NOVO ZEMLJO

Odlomek se začne tako: »Nato sem videl novo nebo in novo zemljo. Kajti prvo nebo in prva zemlja sta izginila in morja ni bilo več.« (Raz 21,1)

Vrstica ne pravi, da bo Bog naravo zavrgel, temveč da jo bo odkupil, preobrazil. Tu je ključna beseda »novo«; v odlomku se pojavi kar štirikrat (v. 1.2.5). »Novo« ne pomeni, da bo vesolje popolnoma novo, ne da bi bilo kakorkoli povezano s sedanjim vesoljem, ampak da bo sedanje vesolje, obstoječe nebo in zemlja, obnovljeno. Bog bo obnovil stvarstvo, ki ga je naredil, ki je v njegovi lasti in ki ga ljubi – to stvarstvo, v katerem se počutimo domače tudi mi sami.

Bog deluje tako, da popravlja pokvarjene stvari. Slišal sem anekdoto o afriški materi. Otrok jo vpraša, kaj Bog po cele dneve počne. Mati mu modro odgovori: »Popravlja polomljene stvari.«⁸ Bog vzame poškodovane stvari, kakršne smo mi, in jih obnovi tako, da se nikoli več ne morejo pokvariti. Nikoli več ne bo »Adamovega padca«, da bi preokrenil novost, ki jo ustvari Jezus.

Zakaj v 1. vrstici piše »morja ni bilo več«? Knjiga Razodetje je polna simbolike; razlage zanjo pogosto najdemo v Stari zavezi. Tudi v tem primeru je tako. Prerok Izaija je napisal: »Krivičniki pa so kakor razburkano morje, ki se ne more umiriti, in njegovi valovi burkajo glen in blato.« (Iz 57,20) Skozi vso zgodovino so bili krivičniki povod za valove družbenih prevratov, da je v ljudeh zavrelo od jeze in nezadovoljstva. Krivičniki niso nikoli mirni in spokojni. A tistega zadnjega, večnega dne nam ne bo treba več skrbeti glede vojn, izgredov, atentatov, zlomov borze, sovražnih prevzemov in poniževal-

nih teženj v družbi. Vrstica torej *ne* pravi, da ne bo več mogoče deskati na valovih! Pravi, da bo ob Kristusovi vrnitvi nastopil resničen svetovni mir.

VIDEL SEM TUDI SVETO MESTO, KO JE PRIHAJALO Z NEBA

Od kod bo prišel ta čudoviti novi *šalom*? Prišel bo od zgoraj. Janez nadaljuje: »Videl sem tudi sveto mesto, novi Jeruzalem, ko je prihajal z neba od Boga, pripravljen kakor nevesta, ki se je ozaljšala za svojega ženina.« (Raz 21,2)

Vsi bi morali tukaj in zdaj po najboljših močeh delati dobro za ta svet. Nikoli pa ne bomo zgradili nebes na zemlji. To zmore samo Bog in to bo naredil ob Kristusovi vrnitvi – le njemu na slavo.

Kaj nam bo Bog prinesel? Popolno skupnost. Predstavljajte si, kako člani vaše cerkve sobivajo v popolni ljubezni, sočutju, pravičnosti in razumevanju. In še več: predstavljajte si raznovrstnejšo različico vaše cerkve, s predstavniki vseh rodov, jezikov in narodov, kako drug ob drugem živijo tako, da vsak daje prednost dobrobiti drugih pred lastno. Brez laži. Brez nastopaštva. Brez tekmovalnosti. Pač pa v skupnem veselju, skupnem delu, skupni gorečnosti.

Pri obljubi evangelija ne gre za to, da boste šli v nebesa in tam sami prebivali z Jezusom; obljuba pravi, da bo vse Božje ljudstvo na veke prebivalo v veličastni skupnosti z Bogom. Takrat bomo mesto, *nov* Jeruzalem, resnično, večno bivališče Boga sredi njegovega ljudstva.

To bo sveto mesto. Ne bo barakarskih naselij, ne smeti, ne grafitov, ne smoga, ne umazanije in nesnage, ne greha. Las

EVANGELIJ

Vegasu včasih pravijo Grešno mesto. Žal imamo vsi globoko v sebi »smisel« za greh, tako da nihče izmed nas ne sme zviška gledati na Las Vegas. Kaj pa bi lahko za Grešno mesto naredil naš odkupitelj Bog? To si je težko predstavljati. Eno pa je gotovo: božansko prenovljeni Las Vegas ne bi bil dolgočasen. Dolgočasje ustvarjamo mi – potem pa gradimo zle kraje, kot so igralnice, da bi preganjali dolgčas. Toda ali to deluje? Ste si že kdaj ogledali ljudi, ki posedajo pred igralnimi avtomati in vanje vstavljajo kovance? Ali so res videti kot ljudje iz oglasov – mladi, čednega videza, navdušeni nad vrhunsko zabavo? Božje mesto ne bo zgrajeno na lažnih obljubah. Bog nas ne bi nikoli tako razočaral. Njegovo sveto mesto, novi Jeruzalem, bo potešilo vsa naša hrepenenja.

Oglejmo si, zakaj. Sveto mesto bo več kot le horizontalna skupnost, naj je to še tako čudovito. Sveto mesto bo tudi nevesta, ozaljšana za nebeškega ženina (Raz 21,2). Knjiga Razodetje v 19. poglavju pripoveduje o Jagnjetovi svatbi (v. 7). Tudi to si verjetno stežka predstavljamo. V življenju nastopijo trenutki, ko komaj verjamemo, da nas Kristus ljubi, in ko tudi mi komaj ljubimo njega. Ampak ne bo vedno tako. Obljuba evangelija je, da bodo naše cerkve ozaljšane za našega ženina. S svojo ljubeznijo nas bo ozdravil sramu ter nas dvignil iz nevere in otopelosti. Ljubili ga bomo z gorečno naklonjenostjo, kakor on že ves čas ljubi nas, iz globine svojega velikega srca.

Tega čudovitega dne ne bo nikoli konec. Ne bo razočaranja, kakršno sledi medenim tednom. Na veke bomo v polnosti doživljali medsebojno ljubezen s svojim Odrešenikom. Nikoli ne bomo doživljali nič drugega, nič manj.

PREBIVALIŠČE BOGA JE MED LJUDMI

Še naprej se vrstijo veličastne obljube:

In zasišal sem močen glas, ki je prišel od prestola in rekel: »Glej, prebivališče Boga med ljudmi! In prebival bo z njimi, oni bodo njegova ljudstva in Bog sam bo z njimi, njihov Bog. *In obrisal bo vse solze z njihovih oči* in smrti ne bo več, pa tudi žalovanja, vpitja in bolečine ne bo več. Kajti prejšnje je minilo.« (Raz 21,3–4)

V sedanjem življenju je lahko toliko bolečine – toliko obžalovanja, toliko solz, ki jih nihče ne vidi. Kadar nas življenje tepe, se včasih sprašujemo: »Bom sploh še kdaj srečen? Bom še kdaj živel kot prej? Ali pa bo moja prihodnost taka, da se bom moral preprosto sprijazniti z njo?«

Kaj pa, če so vse te veličastne vrstice resnične? Kaj, če opisujejo *našo* prihodnost v Kristusu?

Bistvo pa je to: »[...] Bog sam bo z njimi, njihov Bog.« Prihaja dan, ko bomo spoznali neposredno navzočnost Boga; in to ne bo navzočnost očitkov, temveč navzočnost tolažbe. V njegovi navzočnosti ne bomo zato, ker smo premagali svoj greh in se popravili, ampak ker je ves naš greh in žalost prevzel Kristus – sam pa nam je dal svoje čudovito, neskončno usmiljenje. In odprl nam bo vrata v večno radost. To je tista velika obljuba evangelija. Dana pa je vsem, ki verujejo samo po zaslugi Kristusa. Sicer bi se morali spraševati: »Kako bi imel lahko odnos z Bogom kdo tak, kot sem jaz?« Zaradi Kristusove zasluge pa se pravo vprašanje glasi: »Kako bi lahko kdo tak, kot sem jaz, Boga zavrnil?«

EVANGELIJ

Prijatelj, ne zavrni Boga. Ali je kaj, kar ti preprečuje, da bi sprejel Boga kot svojo večno radost?

V starozaveznih časih je Bog prebival sredi svojega ljudstva v šotoru in nato v templju (2 Mz 25,8). Salomonu je rekel, da bo on, Bog, prebival med ljudmi, če bo kralj poslušen (1 Kr 6,11–13). Salomon in njegovi nasledniki na prestolu pa niso bili poslušni, zato je veličastvo odšlo (Ezk 9–11). A že pred njegovim odhodom so tempeljski zidovi Božjo navzočnost ločevali od ljudstva.

Tistega velikega, neskončnega dne, ki ga obljublja Razo-detje 21, ne bo ne zidov ne ločitve ne odsotnosti. Pač pa bo neposreden, oseben, tesen odnos z Bogom za vedno. V njegovi navzočnosti ne bo ne bolečine ne trpljenja. Obrisal nam bo vse solze z oči. Globoka stiska našega trpljenja v tem življenju bo povsem razrešena. Vstali bomo ozdravljeni in zaceljeni; in nikoli več ne bomo jokali.

To je neprecenljivo upanje, ki nam je oznanjeno po Svetem pismu: »[...] Bog sam bo z njimi, njihov Bog.«

Kako zelo bi morali torej sovražiti evangelij blaginje (ang. *prosperity gospel*) in njegovo obljubo posvetnega bogastva, ki naj bi imelo prednost pred Jezusom! Ta lažni evangelij žali Boga, saj ga ima za drugorazrednega, za stopnico do boljše službe ali večje hiše. Evangelij blaginje nas tudi ropa samega Boga, saj naše srce odvrta od njega – edinega veselja, za katero smo bili ustvarjeni.

Tako Jonathan Edwards opiše obljubo resničnega evangelija:

V nebesih je ta neskončni vrelec ljubezni, večna Trojica v Enem, odprt: nič nam ne preprečuje dostopa do njega. Tam se kaže ve-

ličastni Bog in sije v slavi, v žarkih ljubezni. In tam ta veličastni vrelec večno teče v potokih, da, rekah ljubezni in veselja, in te reke naraščajo v ocean ljubezni, v katerem se lahko duše odkupljenih kopajo v najslajšem zadovoljstvu in so njihova srca preplavljena z ljubeznijo!⁹

ON VSE DELA NOVO

Janez odlomek konča s kraljevim odlokom: »Tisti, ki je sedel na prestolu, pa je rekel: »Glej, vse delam novo!« (Raz 21,5)

To je resnična veličina svetopisemskega evangelija: v sijočem Kristusovem kraljestvu ne bo nič starega, propadajočega, nečistega ali obrabljenega. Ničesar ne bo, kar bi lahko priklicalo žalostne spomine. Karkoli doživimo, vsaka nova asociacija in spomin, se bo eksponentno povečalo in prečistilo ter bo okrepilo naše veselje na veke, saj vse prihaja iz Božje roke.

Kako se lahko vse to zgodi? Zgodi se po njem, ki sedi na prestolu in bo naredil vse čudovito novo. Kdo bo končal vojno? Kdo bo porazil satana? Kdo bo narodom prinesel pravico? Kdo bo popravil škodo in ruševine zaradi vseh naših grehov? On – naš Kralj, ki že zdaj vlada s prestola milosti. Naj mu bo slava na veke!

To je evangelijska doktrina.

OD DOKTRINE DO KULTURE

Kako evangelijska doktrina privede do evangelijske kulture? Ta doktrina ustvarja cerkve, polne svetlega, odpornega, trpežnega upanja. Ustvarja cerkve, ki zrejo v oči življenju, kakršno je, in jih to ne porazi.

EVANGELIJ

Cerkev, ki verjame v ta velikanski, plemeniti evangelij, ne more biti nepomembna in majhna. Ta svet v naše cerkve ne more prinesiti ničesar takega, česar naš Odrešenik ne bi mogel obrniti v dobro, česar ne bi mogel uporabiti, da bi nas privedel bližje k večnemu domu. Pavel, ki je še kako poznal stiske tega sveta, je zapisal: »Zato ne omagujemo. Nasprotno, čeprav naš zunanji človek razpada, se naš notranji iz dneva v dan obnavlja. Naša trenutna lahka stiska nam namreč pripravlja čez vso mero težko, večno bogastvo slave [...]« (2 Kor 4,16–17)

Pri vsem, kar je videti, kot da nas bo oropalo Boga, nam to zagotovilo vcepi nekakšno *veselo kljubovanje*. To poteka na dva načina.

Prvič, zaradi upanja evangelija začnemo veselo kljubovati vsem razočaranjem, ki jih prestajamo v tem ranjenem svetu. Avguštin nas uči:

Presenečen si, da svet popušča, da se je svet postaral? Pomisli na človeka: rodi se, odraste, se postara. Starost prinaša mnogo tegob: pokašljevanje, tresavica, poslabšanje vida, zaskrbljenost, velika utrujenost. Človek se postara, mučijo ga številne nadloge. Svet je star; težijo ga velike bridkosti. Ne oklepaj se tega starca, sveta; ne pomišljaj si znova pridobiti mladosti v Kristusu, ki ti pravi: »Svet umira, svet popušča, svet ima kratko sapo. Ne boj se. Obnovljen boš kot orel.«¹⁰

Drugič, upanje evangelija in zmagoslavje našega Odrešenika v nas vzbudita veselo kljubovalnost celo v našem odnosu do lastnih grehov in neuspehov. Luter je zapisal:

Evangelij za vse stvarstvo

Kadar nam hudič oponese naše grehe in razglasi, da si zaslužimo smrt in pekel, bi morali reči takole: »Priznam, da si zaslužim smrt in pekel. In kaj potem? Mar to pomeni, da bom obsojen na večno pogubo? Nikakor ne. Kajti poznam Nekoga, ki je trpel in namesto mene zadostil pravičnosti. Ime mu je Jezus Kristus, Božji Sin. Kjer je on, tam bom tudi jaz.«¹¹

NEKAJ NOVEGA

To ti pišem. Upam pa, da bom prav kmalu prišel k tebi. Če pa bi se le zakasnil, boš vsaj vedel, kako se moraš vesti v Božji hiši, ki je Cerkev živega Boga, steber in opora resnice.

Prvo pismo Timoteju 3,14–15

Sporočilo evangelija smo proučili kot novico, dobro na treh ravneh: za nas same, za cerkev in za stvarstvo. Zdaj pa naprej razmišljajmo, kaj to pomeni za naše cerkve. Konkretno, kaj evangelij ustvari v sedanjem svetu takega, česar dotlej ni bilo?

Evangelij ni nekakšna abstrakcija. Evangelij v današnjem svetu po Božji moči ustvarja nekaj novega. Ustvarja ne le novo skupnost, ampak novo *vrsto* skupnosti. Cerkve, usmerjene k evangeliju, so živ dokaz, da je vesela novica resnična in da Jezus ni le teorija, temveč je resničen, saj nam vrača našo človeškost. Taka cerkev je v svoji doktrini in kulturi, besedah in dejanjih prikaz obnovljenega človeštva, kakršno lahko dá samo Kristus.

Francis Schaeffer v svojem prodornem spisu *Two Contents, Two Realities* (‘Dvoje vsebin, dvoje stvarnosti’) razmišlja, katere bi bile lahko značilnosti cerkve, ki vznikla iz evangelija. Omenja

štiri: zdravo doktrino, iskrene odgovore na iskrena vprašanja, resnično duhovnost in lepoto človeških odnosov. A to zadnje je prvo, kar verjetno opazijo obiskovalci, ko vstopijo v cerkev. Ob resnični lepoti ljudje ostrmijo. Če pa »v ravnanju drug z drugim ne odražamo lepote, v očeh sveta in v očeh lastnih otrok uničujemo resnico, ki jo oznanjamo«.¹

Običajen ugovor proti evangeliju se glasi: »Le pogledjte svoje cerkve.« K temu ni kaj dodati. Dvomljivec lahko razlog, da omalovažuje resničnostne izjave evangelija, najde že ob pogledu na odnose v naših cerkvah. In zakaj tudi ne? Cerkve so tisti kraj, kjer se evangelij »preizkusi na terenu«. Če želijo ljudje vedeti, kaj evangelij ustvarja, ali je nepošteno, če se ozrejo po cerkvah? Po mojem ne.

Pomislimo na kak podoben primer. Če želim raziskati marksizem, lahko preberem utrudljivih dva tisoč strani dela *Kapital* Karla Marxa. Lahko pa si ogledam države, ki so marksizem uresničevale v praksi. Sovjetska zveza se je na primer leta 1991 sesula pod težo lastnega tragičnega ravnanja. Kaj je šlo narobe? Ali Sovjeti niso živeli po načelih marksizma? So, in ravno to jih je pokopalo. Marksizem ne more delovati, saj ne gradi na resnici o Bogu in človeku. Gradi na utvari človekovega idealiziranja samega sebe.

Podobno lahko tudi krščanstvo proučujete bodisi tako, da pridobite doktorat iz religiologije, bodisi naslednjo nedeljo preprosto malo bolj zgodaj vstanete in greste v kako cerkev. Evangelij bi se moral najbolje odražati v cerkvah. Zato je tudi zaradi drugih pomembno, kako se kristjani »[vedemo] v Božji hiši«.

O tem je Pavel spregovoril v Prvem pismu Timoteju 3,14–16. Pavel je želel mladeniča obiskati, a ker so bili Pavlovi potovalni načrti negotovi, je fantu prej pisal. Razpisal se je o marsičem: kaj je evangelij, kdo je voditelj, za kaj se uporablja denar in še kaj. Sredi pisma pa Pavel pripomni, čemu je napisal pismo: da bi Timótej vedel, kako se mora »vesti v Božji hiši, ki je Cerkev živega Boga, steber in opora resnice« (1 Tim 3,15).

S KULTURO NAD KULTURO

Kaj nam povedo te vrstice? Edini odgovor na eno kulturo je druga kultura, in to ne le koncept kulture, temveč kontrakultura. Cerkev bi morala svetu ponuditi tako kontrakulturo, živo utelešenje evangelija.

Živimo v kulturi, ki je »steber in opora« številnih lažnih evangelijev. Ena od uničevalnih laži, ki zaznamujejo sodobno zahodnjaško kulturo, je (kot so pojav poimenovali nekateri) moralistični terapevtski deizem, ki pravi:²

1. Obstaja neki bog, ki pazi na človeško življenje na zemlji.
2. Bog želi, da bi bili ljudje drug do drugega dobri, prijazni in poštenu.
3. Glavni cilj življenja je, da bi bili srečni in sami s sabo zadovoljni.
4. Bogu ni treba biti pretirano vpleten v posameznikovo življenje, razen kadar ga ta potrebuje, ker je treba rešiti kako težavo.
5. Dobri ljudje gredo po smrti v nebesa.

Kakšne vrste kulturo ustvarja moralistični terapevtski deizem? Tako, v kakršni počnemo tisto, ob čemer »smo zadovoljni sami s sabo«.³ Spreobrniti se nam tako rekoč ni treba, Božja

EVANGELIJ

moč se skoraj ne odraža. A tudi upanja ta kultura ne ponuja. Na obzorju se kaže samo sodba. Kljub temu je ta lažna religija danes močno razširjena. Zato Bog naše cerkve poziva, naj izstopajo kot jasna alternativa tej medli, a priljubljeni goljufiji.

V današnjem svetu ni ničesar, kar bi bilo podobno cerkvi, tej novi vrsti skupnosti, ki jo je ustvaril Bog. Cerkev naredi, da evangelij postane opazen in prepričljiv v svetu, ki verjame vsemu razen evangeliju.

Jezus je rekel: »Prišel sem, da vržem ogenj na zemljo [...]« (Lk 12,49) Ameriški kvekerski pisec in teolog Elton Trueblood je v knjigi s čudovitim naslovom *The Incendiary Fellowship* (»Zažigalno občestvo«) pojasnil, kako je to delovalo pri prvi cerkvi:

Pri prvem krščanskem občestvu je bila njegova »zažigalnost« tisto, nad čemer so strmeli rimski sodobniki; še nikoli dotlej namreč niso doživeli nič niti približno podobnega. Religije so imeli sami v izobilju, krščanstvo pa je bilo povsem drugačno [...] Pri krščanstvu v njegovi izvirni podobi je bilo edinstveno to, da so lahko preprosti ljudje postali neverjetno močni kot člani ene skupnosti. Kot vsi vemo, je skoraj nemogoče zakuriti ogenj z enim samim polenom, naj bo poleno še tako dobro; po drugi strani pa lahko iz več slabših polen zakurimo odličen ogenj, če polena gorijo drugo ob drugem. Čudež prve cerkve je bil podoben temu pojavu: neugledne trske so se razžarele v veličasten plamen.⁴

Pri pričevanju cerkve lahko k širjenju evangelija pripomore apologetika. Bog milostno želi, da bi ljudje dobili odgovore na svoja vprašanja. Izboljšajmo se v pojasnjevanju razumnosti evangelija, da se bomo lahko pogovarjali s skeptičnimi prijatelji. V cerkvi pa je lepota medčloveških odnosov že sama

po sebi argument za evangelij – kakor je na primer pozorna, skrbna vseživljenjska ljubezen argument za zakon, če kdo dvomi v zakon. Če kdo dvomi v evangelij, je lepa cerkev, katere člani držijo skupaj, neovrgljiv argument v našem jeznem, razcepljenem svetu. Nekristjani se na to odzovejo podobno, kot se je odzval neki mlad arhitekt, ko se je srečal z občestvom L'Abri v Švici. Njegovemu ustanovitelju Francisu Schafferju je povedal: »Kadarkoli grem tja, se počutim kot človek.«⁵ In izpovedal je Kristusa.

Niso cerkve tisto, kar naredi, da evangelij postane resničen. Evangelij je resničen, tudi če se Božja hiša obnaša grdo. Lahko pa ljudje *vidijo*, da je resničen, in se dvomljivci spreobrnejo, kadar je nad nami »milina Gospoda« (Ps 90,17).

Spoznali smo torej, kako strateško pomembne so cerkve »pri obrambi in utrjevanju evangelija« (Flp 1,7). Razmislimo zdaj o Prvem pismu Timoteju 3,14–16.

BOŽJA HIŠA

Kot smo videli, Pavla v tem pismu skrbi, kako se je treba »vesti v Božji hiši« (1 Tim 3,15).

Beseda »hiša« pomeni družino. To je namreč cerkev, saj je Bog naš Oče (Ef 2,18–19). Po Kristusu nas je posinovil (Rim 8,15). Opravičenje nas zakonito opere krivde pred našim sodnikom, s posinovljenjem pa nas Oče sprejme v srce. Pomislite, kakšna je razlika, če varujete otroka koga drugega ali lastnega otroka. Tudi za otroke drugih iskreno zavzeto skrbite, a lastnega otroka vendarle občutite drugače. Nazoren primer: če vas pobruha lastni otrok, je to mogoče malo manj odvratno, kot če

EVANGELIJ

vas pobruha otrok koga drugega. Drži? No, in tako Bog ljubi nas: kot lastne otroke, v vsej naši nesnagi.

Kako pa naj se v hiši Boga, svojega Očeta, vedemo?

Mogoče je med vašim odraščanjem v družini vladal kaos. Mogoče so otroci in celo starši grobo govorili drug z drugim ter se vedli surovo. V nekaterih družinah je tako. Tudi v nekaterih cerkvah je tako.

Božja hiša pa nikakor ne sme biti taka. S takim vedenjem zanikamo Očeta. Oče želi, da s svojim vedenjem odražamo njegovo srce, njegovo osebnost. V cerkvene družine torej ne smemo vnašati slabih vzorcev svojih zemeljskih družin iz preteklosti. Vedenja v Božji hiši se ne učimo na podlagi teh vzorcev, temveč iz zgleda našega Očeta: »Posnemajte torej Boga, saj ste njegovi ljubljene otroci [...]« (Ef 5,1). To je drugačna, nova vrsta skupnosti, kakršne ta svet ne more ustvariti.

Očeta najjasneje vidimo v Sinu. Podobnost je tako velika, da je Jezus rekel: »Kdor je videl mene, je videl Očeta.« (Jn 14,9b) Kako lahko torej ranjeni svet vidi neizrekljivo lepoto Očeta in Sina v naših cerkvah? To je morda najlepše izraženo v Jezusovih blagarih:

Blagor ubogim v duhu, kajti njihovo je nebeško kraljestvo.

Blagor žalostnim, kajti potolaženi bodo.

Blagor krotkim, kajti deželo bodo podedovali.

Blagor lačnim in žejnim pravičnosti, kajti nasičeni bodo.

Blagor usmiljenim, kajti usmiljenje bodo dosegli.

Blagor čistim v srcu, kajti Boga bodo gledali.

Blagor tistim, ki delajo za mir, kajti imenovani bodo Božji sinovi.

Blagor tistim, ki so zaradi pravičnosti preganjani, kajti njihovo je nebeško kraljestvo. (Mt 5,3–10)

Ves smisel blagrov je v tem, da nam povedo, kako naj se vedemo v Božji hiši. Nakazujejo namreč, kakšno bo Božje kraljestvo. Pomenljivo je, da je Jezus svojo prvo obširno pridigo začel s poudarjanjem evangelijske kulture.

Mogoče bomo lažje razumeli, kako velika sprememba bo vstop v Božje kraljestvo, če blagre preoblikujemo v njihova nasprotja:

Blagor zahtevnim in razvajenim, kajti dosežejo svoje.

Blagor brezskrbnim, kajti živijo udobno.

Blagor agresivnim, kajti zmagujejo.

Blagor samopravičniškim, kajti ne potrebujejo ničesar.

Blagor maščevalnim, kajti drugi se jih bojijo.

Blagor tistim, ki jih ne zasačijo, kajti veljajo za pravične.

Blagor prepirljivim, kajti imajo zadnjo besedo.

Blagor zmagovalcem, kajti dosežejo svoje.

Ali ni tako, da ti »blagri« odlično opisujejo ta svet? Toda katera od teh kultur, kraljestvo Kristusa ali kraljestvo tega sveta, je značilna za vašo cerkev?

Božja hiša mora nuditi jasno alternativo norosti tega sveta. V naših cerkvah nas Bog kliče, da bi segli po nečem boljšem od vsega, kar smo mnogi izmed nas kdaj doživeli.

Božja družina je okolje, v katerem se ljudje vedejo na nov način. Naj to ponazorim s preprostim receptom: evangelij + varnost + čas. V Božji družini bi moralo biti veliko evangelija, veliko varnosti in veliko časa. Povedano drugače, ljudje v cerkvi potrebujejo:

EVANGELIJ

- veliko stika z veselo novico, kakor jo predstavlja Sveto pismo od začetka do konca;
- varnost neobtožujočega sočutja, tako da lahko odkrito priznavajo svoje težave;
- dovolj časa za globok premislek o svojem življenju, saj smo ljudje zapleteni, spremeniti pa se ni lahko.

V taki blagi cerkvi na nikogar ne pritiskamo ali ga izpostavljammo in s tem spravljamo v zadrego. Vsakdo se lahko odpre in vsi rastemo skupaj, ko upiramo oči v Jezusa. Dobro obnašanje v Božji hiši se oblikuje pod vplivom evangelija + varnosti + časa za vsakogar. Tako se cerkev razlikuje od preostale družbe kot nova vrsta skupnosti.

Kalvin je opisal, kako se mora v naših cerkvah po nas nenehno zlivati Božje odpuščanje, da bi nas ohranjalo in varovalo:

Ne le, da nas Gospod prek odpuščanja grehov enkrat za vselej sprejme in posvoji v cerkev, ampak nas na enak način tam tudi ohranja in varuje. Saj kakšen smisel bi imelo odpuščanje grehov, če naj bi nam bilo namenjeno, da ne bomo za nobeno rabo? [...] Če nas ne bi ohranjala nenehna Gospodova milost, po kateri so nam odpuščeni grehi, v cerkvi ne bi strpeli niti trenutke. Toda Gospod je svoje otroke poklical k večnemu odrešenju. Oni bi zato morali premišljevati o tem, da je na voljo odpuščanje za njihove grehe. Torej moramo trdno verjeti, da so nam bili po Božji velikodušnosti, po posredovanju Kristusove zasluge, po posvečenju Duha grehi odpuščeni in se nam vsak dan odpuščajo – nam, ki smo bili sprejeti in vsajeni v telo, cerkev.⁶

Ali grešniki, ki obiščejo vašo cerkev, to tudi res občutijo? Ali cerkev občutijo kot varen prostor, kjer nas Gospod »ohranja in varuje«? Ali pa jo doživljajo kot kraj sramu in tesnobe?

Drži, da je cerkvena disciplina svetopisemska. Uporabiti jo je treba, kadar slabo vedenje v Božji hiši onečasti Očetovo ime in ogrozi varnost drugih članov. Resni greh, zaradi katerega je potrebna formalna cerkvena disciplina, je greh, ki spodkopava sólo evangelijsko kulturo, na primer z obrekovanjem.⁷ Prijatelj pastor je pred časom rekel: »Kadar se grešnik pokesa, bi morali starešine tega grešnika zaščititi pred cerkvijo. Kadar je grešnik kljubovalen, bi morali starešine cerkev zaščititi pred tem grešnikom.«

Cilj ni, da bi cerkev postala varno okolje za grešenje, ampak varno okolje za priznanje in odpuščanje. Kadar evangelij Kristusove milosti opredeljuje doktrino in tudi kulturo cerkve, lahko njeni člani varno priznavajo greh in ga opuščajo. Celó »skrajni« grešniki so deležni čudovitega odpuščanja in osvoboditve.

CERKEV ŽIVEGA BOGA

Zbrani sveti pa niso le Božja hiša, ampak so tudi »Cerkev živega Boga«, pravi Pavel (1 Tim 3,15).

Beseda »cerkev« pomeni združbo ljudi,⁸ torej ne le skupine ali demografske kategorije. Cerkev je *zbor* ljudi.

Drugače sploh ne more biti. Mi, ki verujemo v Jezusa, smo bili poklicani od tam, kjer smo bili prej. Zdaj se nam dobro godi, kadarkoli se zberemo v njegovem imenu. Jezus je rekel: »[Naj] pridejo, ker je že vse pripravljeno.« (Lk 14,17) Na binkoštni dan

EVANGELIJ

je prišel Sveti Duh, ko »so bili vsi zbrani na istem kraju« (Apd 2,1). Zaradi njegove mogočnosti je cerkev zrasla številčno in tudi po globini odnosov (Apd 2,41–47). Člani jeruzalemske cerkve v Apostolskih delih so se zelo radi zbirali.

Zbrano Božje ljudstvo je mogočna sila za spremembe, ki jih žene evangelij. Kakor so nekateri pravili v obdobju velikih sprememb v šestdesetih letih: »Revolucija je to, da se veliko videvamo.«⁹

Kot cerkev živega Boga smo postali čudežno spreobrnjeni. Pred tem pa je bil Bog le rekvizit na odru naših vase zaverovanih dramskih iger. Saj po svoje smo si Boga res želeli – a le do neke mere. Hoteli smo, da bi nam bilo odpuščeno, in hoteli smo iti v nebesa – o tem ni dvoma. In hoteli smo imeti Boga ob sebi, kadar je življenje postalo pretežko. Sicer pa smo bili raje sami, dovzetni predvsem za lastne lažne ideale.

Nato se je vse spremenilo. Sveti Duh nas je prebudil, da bi Boga zagledali na nov način – ne kot izhod v skrajni sili, temveč kot svoj vrelec. Zdaj je globoko v nas hrepenenje po Bogu, ki nas (čeprav smo pri tem še vedno nedosledni) nenehno priteguje nazaj k njemu. Boga si iskreno in srčno želimo. In to hrepenenje ne bo nikoli prešlo. V cerkvah nam srce bije kot enemu, celo na najpreprostejših zborih doživljamo moč Božje prisotnosti: »Kjer sta namreč dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem sredi med njimi.« (Mt 18,20) Zato je vsaka zvesta cerkev pričevalka živega Boga v svetu mrtvih malikov.

STEBER IN OPORA RESNICE

Nazadnje Pavel v odlomku pravi še, da je cerkev »steber in opora resnice« (1 Tim 3,15). Kaj to pomeni? Kaj je vloga stebra? Da podpira, nosi. Kaj je vloga opore? Da se nanjo kaj opira. Zvesta cerkev torej drži evangelij pokonci, da bi ga lahko vsi videli, ter ga utrjuje kot kredibilnega in trdnega.

Vaša cerkev je poklicana, da bi bila steber, ki visoko dviguje resnico evangelija. Edina resnica, ki bo preživela vesolje, edina resnica, ki lahko grešnim in trpečim pomaga prav zdaj, si več kot zasluži, da bi bila vsem na očeh. Ne smemo dovoliti, da bi v cerkvi karkoli drugega tekmovalo z evangelijem, kar zadeva opaznost. Cerkev nima pravice, da bi delovala kot oglasna deska pri lokalni živilski trgovini, polepljena z vizitkami podjetij, oglasi najemodajalcev, obvestili o izgubljenih hišnih ljubljenci in še čim, kar tekmuje za pozornost mimoidočih. Naloga cerkve je biti steber, ki resnico o Jezusu drži kvišku tako očitno, da jo lahko opazi vsak.

Cerkev pa je poklicana tudi za to, da bi bila opora. Zakaj? Ker se evangelij mnogim ljudem ne *zdi* močan. Njihovo pozornost si prisvajajo druge stvari: nova dieta, boljša samopodoba, prizadevanje, da bi otroke spravili na prave fakultete. Vse to odvrča njihovo pozornost, saj imajo občutek, da so te stvari pravi ključ do boljše prihodnosti. Evangelij pa vidijo kot le eno izmed neštetihi možnosti, ki so na voljo (pač kot nekaj, s čimer se ob koncih tedna ukvarjajo posamezniki, ki so bolj nagnjeni k duhovnosti). Marsikdo svoje stališče do evangelija utemeljuje na svojih *občutkih* o njem. In tu mora nastopiti ta opora. Cerkev lahko ponudi živ, otipljiv dokaz, da evangelij povzroča resnične spremembe za resnične ljudi v resničnem svetu. Zato se tudi

EVANGELIJ

zbiramo: da bi skupaj utelešali resnico evangelija in bi s tem v ljudeh vzbudili zanimanje. Naše cerkve kot steber in opora resnice so Božji plan A za odrešenje sveta – pri čemer Bog nima plana B.

Nobena cerkev ne bi smela biti na svetu za to, da bi povzdigovala sebe; vse, kar je več kot steber ali opora, pozornost usmerja nase. Vse cerkve so na svetu za veličastno resnico o Jezusu Kristusu, o katerem nato Pavel v 16. vrstici pravi, da »je bil razodet v mesu, potrjen po Duhu, prikazal se je angelom. Oznanjen je bil poganom, svet je vanj veroval, povzdignjen je bil v slavo«. Naše cerkve so tu *zanj* in *samo* zanj. Naj vsi konkurenčni programi za vedno padejo pred njegove noge!

Vsaka zvesta cerkev je Bogu ljuba ravno zato, ker prikazuje Jezusovo veličastvo. To je z vsem srcem občutil predsednik Univerze Yale Timothy Dwight (1752–1817), ki je napisal:

Kraljestvo tvoje ljubim,
kjer bivaš ti, Gospod:
s krvjo predragoceno
je cerkev plačana.

Zanjo bom solze točil,
molil tja v nebo,
zanjo skrbel bom, delal,
dokler bo trajalo.

Nebeških se poti
te cerkve veselim,
občestva, zaobljub,
hvalnic vseh in himn.¹⁰

Danes v pesmih redko naletimo na tako gorečnost. Ljudje si namesto tega skrupcajo lastne različice krščanstva, v Svetem pismu izbirajo vrstice in jih trgajo iz sobesedila ter se izogibajo zavezanosti cerkvi, ki bi od njih terjala preveč. Težava je, da to ni le omalovaževanje cerkve, temveč je tudi »minimalističen« pristop h krščanstvu: težnja, da bi »prišli skozi« s kar najmanjšim vložkom, a bi še vedno veljali za kristjane. Gospod veličastva je ob tem videti kot zguba, nevedna, da bi zanjo živeli. To je vse prej kot evangelij!

Moč evangelija v današnjem svetu namreč ustvarja nekaj povsem drugačnega. Če si izposodimo besede Johna Piperja: ta moč ustvarja cerkve, ki povzdigujejo Boga, občudujejo Kristusa, so napolnjene z Duhom, proučujejo Pisma, oznanjajo milost, kljubujejo koristoljubju, sprejemajo križ, tvegajo, križajo sebičnost, preprečujejo obrekovanje, so prežete z molitvijo, razmišljajo o prihodnosti, so pripravljene pomagati in oznanjati ter so čudovito človečne skupnosti, v katerih se lahko dobro godi nezaslužnim.¹¹ Samo Bog lahko zgradi to novo vrsto skupnosti. A kadar to stori, take skupnosti ni mogoče spregledati.

Ali vidite veličino svoje cerkve, Božje hiše, cerkve živega Boga, stebra in opore resnice evangelija? To je nova vrsta skupnosti, katere namen je prikazovati Kristusovo slavo. »S Siona, popolne lepote, se je Bog zasvetil.« (Ps 50,2)

NI LAHKO, JE PA MOGOČE

Ko pa sem videl, da ne hodijo pravilno, v skladu z resnico evangelija, sem vpričo vseh rekel Kefu: »Če ti, ki si Jud, živiš po pogansko in ne po judovsko, kako hočeš prisiliti pogane, da bi živeli po judovsko?«

Pismo Galačanom 2,14

Verjeti evangeliju ni lahko. Evangelij pravi, da popolnoma svet Bog ljubi grešnike, kot smo mi. Pravi, da je Bog poslal edinorojenega Sina, da bi za nas umrl. Pravi, da Sin izlije svojega Svetega Duha, da bi nam dal življenje in nas ohranil. Pravi, da nas nikoli ne bo nič ločilo od Božje ljubezni v Kristusu Jezusu, našem Gospodu. Pravi celo, da je ta odrešenik Božja strategija za preobrazbo vesolja. Ali ne zveni ta dobra novica že kar neverjetno? Bodisi se ošabno imamo za predobre, da bi bili sojeni, bodisi se ošabno imamo za preslabe, da bi bili odrešeni. Tako je evangelij nenehno presenečenje; slišati ga moramo znova in znova.

EVANGELIJ

Ena največjih preprek za delovanje evangelija v naših cerkvah je nevera med nami, člani cerkva. Naša nevera evangelij ovira – kako, tega niti ne opazimo – celo kadar ga želimo širiti. To nevero preseči ni lahko, je pa mogoče. V tem poglavju si bomo ogledali, kako.

Luter je bil jasen: »[Člena o opravičenju] namreč ni mogoče dovolj, kaj šele preveč zapopasti in si ga zapomniti. Ja, tudi ko bi si ga mogli kar najskrbneje vbiti in vtisniti, ni nikogar, ki bi ga lahko popolnoma razumel ali ga z vso predanostjo in iz vsega srca verjel. Tako zelo se izmika naše meso, ki se upira poslušnosti Svetemu Duhu.«¹ Da bi zmogli dojeti, da je Bog za nas *samo* zaradi tistega, kar je prislужil Jezus, potrebujemo nov način razmišljanja. Nenehno moramo prilagajati svoj pogled in sprejemati dejstvo, da je naše življenje odvisno od nečesa zunaj nas.

A Bog si je že davno zamislil, da bo tako. Še preden je na svet prišla zapletenost greha, je Bog v edenskem vrtu naše življenje zasnoval tako, da se nam lahko dobro godi samo, če nam je življenje dano od zunaj. Adamu in Evi je dal drevo življenja, da bi ju nenehno poživiljalo (1 Mz 2,9.16–17). Tudi naša življenjska moč ni nikoli prišla od »znotraj«, ampak vedno le od »tam zunaj«. Življenje lahko prejmemo le s praznimi rokami vere. Bog je Adamu v bistvu rekel:

Poslušaj, fant: če me boš ubogal, se ti bo dobro godilo. Če pa mi boš neposlušen, bo to v tebi ustvarilo nekaj, kar se imenuje »zlo«, in bo privedlo do nečesa, kar se imenuje »smrt«. Ne veš, kaj to dvoje je, in tudi ne želiš izvedeti. Če pa mi boš zaupal, ti bo dobro. Imel boš obilje in polnost.

Adam naj bi Božjo besedo sprejel in iz trenutka v trenutek segal k Bogu po življenje.

Hudič je skušal (in skuša še vedno) tako: »Če zaupaš Bogu, tvegaš! Zaupaj občutkom. Živi sam iz sebe. Prevzeti moraš nadzor, saj ne moreš zaupati Bogu.« Adam je skušnjavi podlegel. Zato se mi danes že rodimo zaverovani vase. Povsem normalno se nam zdi, da človek zaupa vase. Ustvarjamo cele kulture, da bi okrepili svoje idealizirane teorije o samih sebi.

Evangelij pa nas globinsko spremeni na tej intuitivni ravni. Ko nas Bog opraviči v Kristusu, neposredno izpodbija vso to našo nase osredotočeno strategijo za življenje. Pripiše nam pravičnost, ki je odvisna od nekoga drugega, pri čemer postvari edenski odnos. Izvleče nas iz samih sebe in nas povleče v svojo polnost (Jn 1,16). Zdaj živimo v Kristusu, novem in boljšem Adamu. Treba je sicer priznati, da imamo občasno še vedno občutek, kot da je naš položaj pri Bogu negotov. Bojimo se, da nas bo pustil na cedilu. Zato znova zapademo mrzličnim poskusom, da bi svojo praznino zapolnili z lastnimi viri. A Bog nas milostno pusti, dokler se ne izčrpamo in se naš trud ne izjalovi. *Življenje ni v nas, ampak edino v Kristusu, polno v Kristusu. Živimo v njem.*²

Pri evangeliju je tako presenetljiva ta »zunanjskost« vsega resničnega življenja – ki pa je osvobajajoča. John Bunyan to svobodo opiše v prvoosebni zgodbi:

Nekega dne, ko sem hodil po polju, in še to s kancem slabe vesti, saj sem se bal, da še vedno ni vse prav, mi je na misel prišel stavek: *Tvoja pravičnost je v nebesih. Zazdelo se mi je tudi, da sem z očmi duše zagledal Jezusa Kristusa na Božji desnici. In sem si*

EVANGELIJ

rekel: Tam je moja pravičnost! In kamorkoli grem ali karkoli počnem, Bog o meni ne more reči: *Nima moje pravičnosti*. Kajti prav tam pred njim je. Spoznal sem tudi, da moja dobra naravnost v srcu prav nič ne izboljša moje pravičnosti, kakor je tudi slaba naravnost ne poslabša. Kajti moja pravičnost je sam Jezus Kristus, enak včeraj, danes in na veke. In v tistem trenutku so mi resnično padle verige z nog. Šel sem domov, vzradoščen nad Božjo milostjo in ljubeznijo. Odtlej sem živel v blaženem miru z Bogom po Kristusu. Premišljeval sem: *Kristus!* Samo njega sem imel pred očmi.³

To je *namen* evangelijske doktrine: da šibkim, nevednim ljudem, kakršni smo, kaže Kristusa v milosti in veličastvu. Vendar ga mimogrede izgubimo izpred oči. Zato moramo biti čim pogosteje v stiku z njegovo nadmočno dobro novico.

TEŽAVNOST OBLIKOVANJA EVANGELIJSKE KULTURE

Evangelijsko kulturo je težje osvojiti kot evangelijsko doktrino, saj prva zahteva več modrosti in izbrušenosti v odnosih. Pomeni prehod v skupnost, ki ni podobna ničemur, kar smo doživeli doslej, in v kateri živimo na podlagi ljubezni, ki je ne moremo ustvariti. Evangelijska kultura od nas zahteva, da se ne zanašamo na lastno pomembnost ali vrlino, ampak da opustimo zaupanje vase in da skupaj prekipevamo od veselja samo v Kristusu.

Ta miselni preklop ni lahek, a v taki skupnosti je čudovito živeti. Skupaj s Pavlom lahko rečemo: »Še več, za izgubo imam vse zaradi vzvišenosti spoznanja Kristusa Jezusa, mojega Gospoda. Zaradi njega sem zavrnil vse in imam vse za smeti, da bi bil Kristus moj dobiček in da bi se znašel v njem, in to ne s svojo pravičnostjo, ki izvira iz postave, ampak s pra-

vičnostjo, ki je po veri v Kristusa, se pravi s pravičnostjo, ki je iz Boga in sloni na veri[.]« (Flp 3,8–9). Pavlu se ni zdelo, da bi bila izguba prenapihnjenege jaza kakšna žrtev. Le kdo občuduje lastne smeti? Kakšno olajšanje se je znebiti svojega neokusnega ega! In kadar vsa cerkev skupaj uspeva in se radosti samo v Kristusu, je ta cerkev utelešenje evangelijske kulture. Cerkev postane neverjetna skupnost tiste vrste, v kateri grešni in trpeči oživijo, ker je tam Gospod in se daje na voljo obupanim in nezaslužnim.

A kako zlahka se zgodi, da cerkev obstaja le za to, da bi podeljevala samo sebe! Kako težko je opustiti lastno slavo in narediti prostor višji slavi!

Glavna ovira, ki našim cerkvam preprečuje, da bi odražale Jezusovo lepoto, je naša težnja, da na tisto povzdignjeno mesto, ki pripada samo njemu, znova postavljamo sebe. S povzdigovanjem sebe povzročamo, da on ni tako zelo očiten. Zato oblikovanje evangelijske kulture od vsakega izmed nas zahteva globoko in vztrajno odpovedovanje svojemu jazu. Za to so potrebne žrtve, lahko je celo boleče. Tisto, kar v tej knjigi že ves čas priporočam, ni plehko ali plitvo. Toliko vsega je uperjenega proti nam, zunaj in znotraj. Toda zmagovitost evangelija v naših cerkvah je kljub vsemu možna – če se le oziramo samo h Kristusu. On nam bo pomagal.

Za vzpostavitev evangelijske kulture potrebujemo Božjo modrost, saj kultura ne sestoji le iz tistega, kar vidimo, ampak tudi tistega, s čimer vidimo, na primer s svojimi nepreverjenimi domnevami. Kulture svoje cerkve običajno ne opažamo, kakor tudi riba ne opaža vode; a kultura je resnična in ima veliko moč. Oblikuje našo identiteto, vrednote in občutek za možnosti. Ko-

maj opazno opredeli tudi, kaj pomeni biti zadovoljen sam s sabo – da pripadamo in da smo pomembni.

VREDNOTENJE NAŠE CERKVE NE KULTURE

Zato ne smemo kar domnevati, da je naša cerkvena kultura v vseh vidikih zvesta Kristusu. Domnevati bi morali, da mu *ni*, in to v vidikih, ki jih še opazili nismo. Zelo pozorni moramo biti na neotipljive vidike: občutek, etos, odnosi, kakovost in neizgovorjene domneve. Mogoče vse to ni tako zelo skladno z evangelijem, kot bi si želeli.

Če želite jasneje razbrati kulturo svoje cerkve, si zastavite nekaj vprašanj. Kaj je pri vaši cerkvi najpomembnejša stvar, ki nikoli ni bila uradno določena? Ali imate kak dobromamern, a nekoristen ideal? Ali je v življenju cerkve kako področje, kjer ni dovolj poslušnosti, a se kljub tem pričakuje blagoslov? Ali je kaj, kar ima nad vašo cerkvijo preveliko moč? V cerkvah se zlahka zgodi, da iz česa naredijo sveto kravo, naj bo to letna konferenca, mladinski program ali misijonska strategija. Vse to je sicer lahko dobro, vedno pa mora biti predano Kristusu.

Odgovarjajte si na taka vprašanja in mogoče boste ugotovili dvoje. Prvič, da ima vaša cerkev morebitne malike, zaradi katerih preveč zahteva zase in s tem ovira vašo svobodo v Kristusu. Drugič, katero je tisto področje, kjer se lahko cerkev nauči več o popolni zadostnosti Jezusa.

Življenje je v Kristusu in samo v njem. Cerkev lahko dobi več njegove moči, če le vztraja, da je evangelij v središču njene kulture. Za cerkev ni katastrofa, če se nenadoma znajde v polo-

žaju, ko se mora radikalno zanesti na Jezusa. Zanašanje nanj je znak zdravja. C. H. Spurgeon je modro dejal:

Zdi se mi, da je najbolj svetopisemski način upravljanja cerkve tisti, ki za njeno delovanje zahteva največ molitve, največjo vero in največjo pobožnost. Božja cerkev ni bila zasnovana kot avtomat. Če bi bila, bi kolesa tekla sama. Zasnovana je bila kot nekaj *živega*, kot živa oseba; in ker oseba ne preživi, če ni življenja ali če ne prejema hrane ali ne more dihati, bi moralo biti tako tudi s cerkvijo.⁴

V življenju cerkve bodo obdobja, ko se nam bo zdelo, da vse razpada. A v takih obdobjih se nam lahko odpre srce, da se začnemo zanašati na živega Kristusa kot še nikoli doslej. Učijo nas, da je najboljši način, kako naj se »gremo« cerkev, ta, da svoje neskončne potrebe izročamo njegovi neskončni preskrbi, kot je rekel Spurgeon. A. W. Tozer izrazito poudarja pravo izbiro med možnostma:

Psevdovera vedno najde način, da lahko tako ali drugače služi, če se ji Bog slučajno izneveri. Prava vera pa pozna samo eno pot in si z veseljem pusti odvzeti vsakršno drugo pot ali začasne nadomestke. Za resnično vero je namreč mogoče samo dvoje: ali Bog ali popoln zlom. In odkar se je na obličju zemlje pojavil Adam, se Bog ni izneveril še nikomur [in nobeni cerkvi], kdor mu je zaupal.⁵

Težko nam je tako drzno zaupati Gospodu. Za nas kristjane je nenehna težava lažna varnost jaza.

MOČ STRAHU V KULTURI CERKVE

Želja po lažni varnosti je bila težava celo za apostole. To je ena izmed lekcij, ki se jih naučimo iz znamenitega soočenja med Pavlom in Petrom, o katerem Pavel poroča v Pismu Galačanom:

Ko pa je prišel Kefa v Antiohijo, sem se mu v obraz uprl, ker je bil vreden obsojanja. Preden so namreč prišli nekateri, ki so bili z Jakobom, je jedel s pogani. Ko pa so prišli, se je začel poganom umikati in se jih ogibati, in sicer iz strahu pred obrezanimi. Z njim vred so se potajili tudi drugi Judje, tako da se je celo Barnaba dal zavesti od njihove dvoličnosti. (2,11–13)

John Stott to imenuje »eden najbolj napetih in dramatičnih dogodkov v Novi zavezi«. ⁶ Ni šlo za osebno rivalstvo. Bil je razkorak med evangelijem in tradicijo. Pavel je videl, da je na kocki nič manj kot evangelij. Ni hotel mirno gledati, kako drugi voditelji uničujejo evangelijsko kulturo zaradi zastarele tradicije, ki je človekov jaz pustila nedotaknjen.

S Petrovimi judovskimi običaji samo po sebi ni bilo nič narobe. Zelo narobe pa je bilo vztrajati, da se jih je treba držati, saj jim je vendar že zadostil Kristus. Tako je namreč ravnal Peter, ko se je distanciral od poganskih kristjanov, ki niso jedli v skladu z judovsko tradicijo o obredno nečisti hrani. V bistvu je Peter trdil, da morajo pogani verjeti v evangelij *in se hkrati* prilagajati judovski kulturi, če želijo biti dovolj dobri za Kristusa – in dovolj dobri za Petra! Niso mu bili enaki, ker niso bili kot on. S to zahtevo je Peter zameglil popolno zadostnost Kristusa in sebe malce povzdignil na Gospodovo mesto. Kakšna žalitev za Kristusovo dokončano delo na križu! Kako ponižujoče za omenjene

pogane, odkupljene s krvjo! Kako ošabno pretirano poudarjanje pomena Petrove tradicije! Kakšna kršitev opravičenja samo po veri! In kako pomilovanja vredna cerkvena kultura!

Judje so stoletja upoštevali starozavezne zakone o čistosti oziroma nečistosti. V *Mišni* (judovski aplikaciji Stare zaveze) je celo pisalo, da so »prebivališča poganov nečista«. ⁷ Peter je vse življenje pazil, da se ne bi »nalezel« poganške nečistosti. Potem pa mu je Bog pokazal, da je Jezus zadostil starim pravilom. Bog je Petru trikrat rekel: »Kar je Bog očistil, ne imenuj nečisto!« (Apd 10,15–16) Nesporazum ni bil mogoč.

Petra tu v Antiohiji ni gnala nevednost, temveč strah pred človeškim neodobravanjem: »Ko pa so prišli, se je začel [Peter] poganom umikati in se jih ogibati, in sicer *iz strahu* pred obrezanimi.« Kakor vsi mi je imel tudi Peter za seboj zgodovino strahu. Ko je zatajil Gospoda na večer njegove aretacije, se je bal, da bi se Judje fizično spravili nadenj. V Antiohiji je Jezusa dejansko zanikal, ker se je bal družbenih »poškodb«. Gnal ga je tisti primitivni strah; zato je evangelij »ponaredil«.

Do težave ni prišlo na ravni doktrine, ampak na ravni kulture. Začelo se je z osebnim strahom, ne z branjem slabe teološke knjige. Pavel je to imenoval »potajiti se« oziroma »dvoličnost«: »Z njim vred *so se potajili* tudi drugi Judje, tako da se je celo Barnaba dal zavesti od njihove *dvoličnosti*.« Petrov zgled je za poganške kristjane pomenil pritisk, da se morajo navzven prilagoditi judovskim običajem, če želijo postati povsem sprejeti člani cerkve.

Strah pred človeškim neodobravanjem je gonilo političnega nastopaštva. Želimo, da bi drugi na nas gledali tako in tako ter nas istovetili s temi in temi ljudmi. To je smrt za iskrenost,

spontanost in veselje. Tako se utrjujejo zidovi, ki jih je Jezus s svojo smrtjo porušil. Tako se kvari dobra doktrina (več o tem v nadaljevanju). Kaj pa je ta strah drugega kot prazen, neizpolnjen jaz, ki ga žene nekaj, kar ni Jezus?

Žal je lahko strah med kristjani mogočna sila. Petrov strah je tako močno vplival na druge, da je za seboj potegnil celo Barnaba, »Sina tolažbe« (Apd 4,36). Samo Pavel je razmišljal trezno in premogel dovolj poguma, da je od apostolov zahteval, naj v svoji kulturi znova aplicirajo prvotno doktrino in tako omogočijo neovirano širjenje sporočila evangelija.

PRAVA DOKTRINA + NAPAČNA KULTURA = ZANIKANJE DOKTRINE

Pavel je v odziv na Petrovo dvoličnost odločno zavzel stališče, zato da bi med njimi »obstala resnica evangelija« (Gal 2,5). Ni mu šlo za to, da evangelij le pripovedujejo, ampak je hotel, da ga jasno razumejo. Zakaj? Pavel je vedel, da lahko v svoji praktični cerkveni kulturi »vzamemo nazaj«, kar pravimo v svoji uradni cerkveni doktrini. Prav mogoče je, da teoretično priznavamo evangelij, v praksi pa smo ga že izgubili. Preprosto in drzno lahko to izrazimo tako:

prava evangelijska doktrina + protievangelijska kultura =
zanikanje evangelija

Mogoče niti ne opazimo, da se v naši cerkvi kaj takega dogaja, če gledamo le našo izjavo o veri in si pravimo: »Verujemo prave reči.« To se je zgodilo Petru. Pavel pove, kaj je rekel Petru: »Zato smo tudi mi začeli verovati v Kristusa Jezusa, da bi bili opravičeni po veri [...]« (v. 16b) Kot kaže, ta »mi« vklju-

čuje Petra. Se pravi, da Peter nikoli ni zanikal prave evangelijske doktrine. Pač pa je pravo evangelijsko kulturo sprejetosti izpodbijal z *vedenjem*, kot Pavel pokaže v vrsticah 15–21. Peter je dejansko »znova zidal« kulturo samoodrešenja, ki jo je sam porušil z vero v Kristusa: »Če namreč znova zidam to, kar sem porušil, kažem, da sem prestopnik.« (v. 18)

Pavel pa ni hotel »[zametovati] Božje milosti« (v. 21) – iz te trditve je mogoče razbrati, kaj je bilo v resnici na kocki. Prav mogoče je, da iskreno ljubimo doktrino Božje milosti, obenem pa to milost nevede zametujemo. Ohranjanje resnice zahteva kulturo, v kateri lahko grešniki vidijo lepoto tega, kar verujemo, v drugačni, novi vrsti skupnosti.

Oblikovati tako kulturo ni lahko, je pa mogoče. Najtežji korak za cerkev je, da se sooči sama s sabo, kakor se je Pavel soočil s Petrom:

Ko pa sem videl, da ne hodijo pravilno, v skladu z resnico evangelija, sem vpričo vseh rekel Kefu: »Če ti, ki si Jud, živiš po pogansko in ne po judovsko, kako hočeš prisiliti pogane, da bi živeli po judovsko?« (v. 14)

Ne zadošča, da se vprašamo, ali naša cerkev poučuje evangelijsko doktrino. Vprašati se moramo tudi, ali se kultura naše cerkve jasno sklada s to evangelijsko doktrino. Pavel zvestobo evangeliju razume kot *apliciranje* evangelija na naše vedenje: »Ko pa sem videl, da ne hodijo pravilno, v skladu z resnico evangelija [...]« (v. 14a) Evangelij nam ne daje le mesta, na katerem je treba stati, ampak nas tudi usmerja na pot, po kateri je treba hoditi. Obstaja način, kako živeti »v skladu« z evangelijem. To

EVANGELIJ

je potovanje v čedalje več neskončne popolne zadostnosti Gospoda Jezusa Kristusa. Kadar so naše cerkve odprte za vse tisto, kar je Kristus za nas, sporočilo evangelija postane nedvoumno in se pot do Kristusa očitno odpre vsem brez razlike.

Pismo Galačanom 2,11–14 je jasno. Kdorkoli glede opravičenja zaupa Jezusu, je pred Bogom čist, ne glede na svoje ozadje. Če Bog razglasi, da smo *košer* samo po Kristusu, nihče ne more upravičeno zahtevati več. To je evangelijska doktrina. Ta doktrina nato ustvari kulturo milostne sprejetosti za vse vrste verujočih. Jezus je rekel: »[...] moj jarem je prijeten [...]« (Mt 11,30) Jezus je do ljudi blag. Nikoli nikogar ne sili, da mora početi, česar Bog ni zahteval. Pač pa lahko ljudje, ki so strastno predani evangelijski doktrini, ustvarijo neizprosno cerkveno kulturo; tako je počel Peter.

Evngelijska kultura je enako sveta kakor evangelijska doktrina in v naših cerkvah jo je treba skrbno negovati in ohranjati. Pavel se je za to bojeval, saj doktrine odrešenja po milosti ni mogoče z integriteto ohranjati, če je obdana s kulturo odrešenja po jazu. Jezus je edini odrešenik, ki ga bo kdorkoli kdajkoli potreboval. On je naše drevo življenja. On zadošča, da nas ohranja žive na veke in je prosto na voljo vsakomur na isti podlagi.

ČUDOVITA OSVOBODITEV EVANGELIJSKE KULTURE

Kako lepo je vsako nedeljo priti v osvobajajočo cerkev! Ves teden plavamo v oceanu sodb in negativnega preučevanja. Nenehno moramo ustrezati zahtevam preobčutljivega sveta, pa nikoli ne dosežemo meril. Švicarski psihiater Paul Tournier

»normalno« človeško komunikacijo opredeljuje kot cikel kritiziranja, krivde in samoopravičevanja:

V vsakodnevnem življenju smo nenehno potopljeni v to nezdravo ozračje medsebojnega kritiziranja – v taki meri, da se tega včasih niti ne zavedamo. Nevede nas vleče v neizprosen začarani krog: vsak očitek vzbudi občutek krivde tako v kritiku kot tudi v naslovniku kritike, oba pa doživita olajšanje od te krivde, kolikor le moreta, tako, da kritizirata druge in opravičujeta sebe.⁸

V nedeljo pa pridemo v skupnost drugačne vrste, saj tam odkrijemo okolje milosti edino v Kristusu. Kako poživljajoče! Grešniki, kakršni smo, lahko zadihamo! Kot če bi Bog spremenil temo pogovora in bi namesto o tem, kaj vse je z nami narobe – in narobe je marsikaj – spregovorili o tem, kaj je prav s Kristusom – in tega je neskončno. Našo negativnost, kazanje s prstom in sovraštvo do sebe nadomešča z dobro novico o svoji milosti za nezaslužne. Kdo ne bi oživel v skupnosti, ki nenehno vdihava to nebeško ozračje?

To je razlog, da lahko vsak izmed nas prav zdaj veselo zavzame stališče do tega: »Kolikor pa zdaj živim v mesu, živim v veri v Božjega Sina, ki me je vzljubil in daroval zame sam sebe.« (Gal 2,20b) Naša osredotočenost nase je bila križana s Kristusom. Potreba po prikrivanju neuspeha in razkazovanju lažne večvrednosti je umrla. Kristus zadošča, da dopolni vsakogar izmed nas, ne da bi morali mi dodati kaj sebe.

Ponižno sledimo resnici tega evangelija, in ljudje bodo v naših cerkvah našli drugačno vrsto skupnosti, tako, v kakršni lahko grešni in trpeči uspevajo. Če je kdaj potrebno sočjenje, naj bo za to, da bi »med vami obstala resnica evangelija« (v. 5).

UPRIMO POGLED SAMO VANJ

Evangelijska kultura ni lahka. Je pa mogoča. Pri življenju po veri v Kristusa ni ničesar mehanskega, ničesar v obliki formule. Pomeni preprosto to, da pogled odvrčamo od sebe in ga upiramo vanj. Pomeni globoko predajanje samih sebe iz trenutka v trenutek. Pomeni pogoste sprotne popravke, ko se srce in um in cerkve znova uskladijo z Božjim Sinom, ki nas je ljubil in za nas dal sam sebe.

Glejmo vanj, in pomagaj nam bo. Luter pojasnjuje, kje bomo našli novo življenje:

Pozorno premisli, kdo je pravzaprav ta Božji Sin, kako veličasten je, kako mogočen je. Kaj so nebesa in zemlja v primerjavi z njim? [...] Postava me ni ljubila in ni zame dala sama sebe. Pač pa me celo obtožuje, navdaja z grozo in žene v obup. A zdaj imam nekoga, ki me je osvobodil od grozot postave, greha in smrti ter me privedel v svobodo, Božjo pravičnost in večno življenje. On je Božji Sin, ki naj bo čaščen in slavljen na veke. Zelo poudarjeno preberi te besede: »ki me je vzljubil in daroval zame sam sebe«. V trdni veri si lahko ta »zame« vklešeš v srce, vedoč, da to velja zate, ter ne dvomiš, da si eden izmed tistih, ki jim pripada ta »zame«.⁹

KAJ LAHKO PRIČAKUJEMO

Za Boga smo namreč blag Kristusov vonj, tako med tistimi, ki so na poti rešitve, kakor med tistimi, ki so na poti pogubljenja, za ene vonj po smrti – v smrt, za druge vonj po življenju – v življenje. Le kdo je za to zmožen?

Drugo pismo Korinčanom 2,15–16

Kaj lahko cerkev, če vse boljše spoznava evangelijsko doktrino in evangelijsko kulturo, pričakuje? Gospod ima za različne cerkve različne načrte. A Sveto pismo nas spodbuja, naj se nadejamo še več spreobrnitev (Apd 6,7), še več veselja (Apd 8,8), še večji učinek (Apd 19,20), še več čudovitih rezultatov. Pričakujemo pa lahko tudi več težav.

Bog širi vonj spoznanja Kristusa, ko oznanjamo evangelij božanske milosti in to sporočilo odevamo v lepoto skupnostnega življenja, ki odraža usmiljenje (2 Kor 2,14). Zato mogoče pričakujemo, da bo svet pred nas položil rdečo preprogo. A Sveto pismo nam pravi, naj pričakujemo dvojje nasprotujočih

EVANGELIJ

si odzivov. Nekateri ljudje bodo naše cerkve videli kot »vonj po življenju – v življenje«, drugi kot »vonj po smrti – v smrt«. Prepričljivejše ko postajajo naše cerkve prek evangelija, močnejša bosta ta odziva. Pričakujemo lahko več odprtosti in več polemike. Nadaljevati z Gospodom pomeni, da bo prihodnost bolj navdušujoča, a tudi bolj stresna, kot je sedanost.

To je spoznal Pavel, ko je potoval po Sredozemlju, širil evangelij in snoval cerkve. En človek z enim sporočilom, a dva različna izida. Zakaj? Ker ni šlo za Pavla. Šlo je za Kristusa v Pavlu. Našemu Gospodu je bilo namenjeno, da bo sprožal močne odzive – za in proti (Lk 2,34). Vselej jih je in vselej jih bo, vse dokler se ne vrne.

Ne čudimo se, ko ugotovimo, da je naše delovanje nekaterim všeč, nekatere pa draži. To ne pomeni, da gre nekaj narobe, ampak da gre nekaj prav. Bog prek nas širi Kristusov vonj.

V Drugem pismu Korinčanom 2,15–16 Pavel to pojasnjuje in nas spodbuja, naj vztrajno nadaljujemo v tej smeri. Ob tem naj se prepustimo presenetljivi Božji strategiji sodbe in odrešitve. To je tema tega poglavja.

KRISTUSOV VONJ SMO

Pavel piše: »Za Boga smo namreč blag Kristusov vonj, tako med tistimi, ki so na poti rešitve, kakor med tistimi, ki so na poti pogubljenja [...]« (2 Kor 2,15) Poudarjena je beseda »Kristusov«. Močni *Kristusov* vonj je tisto, kar ljudje zaznajo, če so naše cerkve napolnjene z evangelijem. Kako neverjetno, da prek nas doživljajo samega Kristusa! V marsičem se tako zelo razlikujemo od njega. Pa vendar je prek nas mogoče zaznati njegov vonj.

Še lepše pa je, da smo vonj, ki se dviga *k Bogu*. To je tisto, kar želi Pavel povedati. Ne glede na to, kaj si ljudje mislijo o nas, Bog uživa v nas, ko vzdigujemo križanega Jezusa Kristusa. Neki proučevalec je zapisal: »Nič ni Bogu v večje veselje kot to, da se oznanjuje Kristusov evangelij.«¹

V kakšnem smislu smo »vonj«? Prispodoba izhaja iz Stare zaveze. Srečamo jo že pri opisu Noetove daritve – »Gospod je zaduhal prijetni vonj [...]« (1 Mz 8,21) – in v zakonih o daritvah v tretji Mojzesovi knjigi (npr. 3 Mz 1,9.13.17 itd.). Bogu je bilo všeč, da so Noe in levitski duhovniki opravljali pravne daritve in tako pričevali o Božjem usmiljenju do grešnikov. Prav tako mu je bilo všeč, da je Kristus opravil poslednjo žrtev in na križu daroval sebe. Bogu je všeč tudi, kadar danes darujemo sebe in svoje cerkve v živo žrtev (Rim 12,1) in s tem prikazujemo Kristusov evangelij. Skozi vse Sveto pismo se Božje veselje osredotoča na eno točko: Kristusov križ. Ta žrtev se je nakazovala že v starozaveznih časih, udejanjil jo je Kristus in živimo jo mi danes.

Daritev je v prijeten vonj zato, ker *gori*, menijo nekateri.² In cerkve, v katerih srca gorijo od evangelija, oddajajo vonj samega Kristusa, vonj, ki je prijeten Bogu v nebesih. Na nas je marsikaj takega, kar Bog milostno spregleda. Z veseljem pa opazi gorečnost naše cerkve za križanega Kristusa.

Tu na zemlji, med ljudmi, pa je druga zgodba. Ljudje imajo o nas najrazličnejša mnenja, ki se nagibajo k dvema skrajnostma. Jasneje ko naše cerkve oznanjajo Kristusa, bolj bodo mnenja o nas deljena.

»Med tistimi, ki so na poti rešitve«, smo prijetni vonj samega Kristusa. Z evangelijem jih razveseljujemo in jim pomaga-

EVANGELIJ

mo, kot bi bil v naših prizadevanjih navzoč sam Gospod – navzoč je namreč njegov Duh. Ti ljudje se nam pridružijo.

Za tiste pa, ki »so na poti pogubljenja«, oddajamo zoprni smrad. Ljudje se čudijo, kaj je z nami narobe, kaj nam ni jasno, zakaj ne sledimo sodobni miselnosti. Vihajo nosove. A tudi če se ljudje zmrdujejo, je naše delo za evangelij Gospodu prijetno.

Kakšno spoznanje se nam utrne ob teh močnih odzivih? Kaj pravi Sveto pismo takega, kar nam lahko pomaga sredi te neznanske zmede pozitivnih in negativnih človeških mnenj? To, kar je o evangeliju tako preprosto povedal tudi Calvin: »Oznanjanje evangelija ni nikoli zaman.«³

Jezus na svet ni prišel obsodit, ampak odrešit (Jn 3,17). A že od nekdaj so na svetu tudi ljudje, ki so na njegov odrešujoči evangelij alergični. Ostro ga zavrnejo, čeprav drugi zaradi njega postajajo čedalje bolj zdravi. Bodite pozorni, da je v Drugem pismu Korinčanom 2,15 uporabljen sedanjik: »so na poti rešitve« in »so na poti pogubljenja«. Nekateri ljudje so na poti v večno pogubo. Evangelij jim šepeta: »Vse, o čemer si najtrdneje prepričan, te uničuje – tudi ta trenutek. Popolnoma se motiš. Steci h Kristusu!« A tega ne storijo. Drugi so na poti v večno življenje. Evangelij jim razglaša: »Vse, v kar najgloblje upaš, se v tebi uresničuje – tudi ta trenutek. Drži se Kristusa!« In to tudi počnejo. Evangelij občutno vpliva na obe vrsti ljudi.

Nečesa pa evangelij ne naredi nikoli: tega, da ne bi naredil ničesar.

Evangelij Gospoda Jezusa Kristusa nam ne daje možnosti, da bi ostali nevtralni in bi ga le opazovali s kritične distance. Evangelija ne presoja nihče. Evangelij presoja vsakogar in odreši nekatere.

To si moramo vzeti k srcu tudi sami. Kadarkoli poslušamo oznanjevanje evangelija, lahko nekoliko otrdimo ali se nekoliko omehčamo, odvisno od stanja našega srca pred Bogom. Ne moremo varno ostati enaki, kot če bi bili mi tisti, ki imamo vse pod nadzorom. Valižanski pridigar Martyn Lloyd-Jones modro svetuje:

»Pazite, kakšni ste do Boga, prijatelji! Mogoče si mislite: *Lahko grešim proti Bogu, potem pa se seveda pokesam, se vrnem in najdem Boga, kadarkoli želim.* Le poskusite, če si upate. In ugotovili boste ne le, da ne morete spet najti Boga, ampak da tega tudi nočete. Zaznali boste strašno trdoto v svojem srcu. In storiti ne morete prav ničesar. In nenadoma spoznate, da vas Bog kaznuje, ker vam želi razodeti vašo lastno grešnost in podlost. In storite lahko samo eno: Obrnite se nazaj k njemu in recite: *O, Bog, nikar me še naprej ne obravnavaj po zakonu, čeprav si to zaslužim. Omehčaj mi srce. Raztopi me. Tega ne morem storiti sam.* Popolnoma se predajte njegovemu usmiljenju in sočutju.⁴

Nismo grešniki tisti, ki bi zmogli upravljati Božjo moč. Mi se na njegovo moč le tako ali drugače odzivamo ter odkrivamo resnico o sebi.

PO SMRTI V SMRT, PO ŽIVLJENJU V ŽIVLJENJE

Pavel nato pojasnjuje, da človekova izpostavljenost evangeliju čedalje bolj razgalja resnično stanje človekovega srca. Naš evangelijski vonj je »za ene vonj po smrti – v smrt, za druge vonj po življenju – v življenje (2 Kor 2, 16). Človekov odziv v stiku s cerkvijo, prežeto z evangelijem, ne le razkriva njegovo srce v odnosu do Kristusa, ampak ga tudi žene vedno dlje: bodisi v

smrt bodisi v življenje. »Po smrti v smrt« pomeni, da se človek pogreza še globlje v smrt, saj ga žene odpor do smradu evangelija. Čedalje bolj tone, saj je njegovo stanje nepopravljivo – razen če vmes usmiljeno ne poseže Bog. »Po življenju v življenje« pomeni, da človek v svojem novo rojenem srcu postaja še bolj živ, bolj čuteč in da ga čedalje bližje k sebi vleče prijetni Kristusov vonj v prav tem evangeliju.

Nihče pa ni statičen. V stiku z evangelijem nihče ni *neodziven*. Vsakdo se pomika naprej, po eni ali drugi poti.

Seveda želimo iz cerkva odstraniti vse ovire, ki preprečujejo, da bi ljudje sprejemali Kristusa in rasli v njem (Iz 57,14–15; 2 Kor 6,3). Modro in ponižno se želimo v komunikaciji prilagajati drugim (1 Kor 9,19–23; 10,32–11,1). Kolikor je v naši moči, želimo ljudem priti naproti, če jih tarejo dvomi in podobno (Kol 4,5–6; 1 Pt 3,15). Pri dejanskem oznanjanju evangelija pa ne smemo izključiti možnosti, da bo odziv negativen. Če nalletimo na jezno, cinično, obtožujočo zavrnitev tipa »po smrti v smrt«, to ne pomeni, da nismo bili uspešni. Zaradi narave padlega človekovega srca je doživljanje zavrnitve sestavni del našega dela za evangelij.

Seveda takoj poudarjam, da je nedopustno, če se do ljudi v tako žalostnem stanju vedemo kakorkoli škodoželjno! Nad tistimi, ki jim nobena predstavitev evangelija ne zadošča in ki niso zadovoljni zato, ker jih pač ni mogoče zadovoljiti, moramo jokati. Oddaljujejo se od Jezusa in se približujejo smrti. Mi pa se zaradi človeške zavrnitve nikakor ne smemo pustiti odvrniti od zvestobe Kristusu. Dogaja se nekaj globokega – globljega od tega, da bi mogoče lahko nekoliko prilagodili oziroma izboljšali svojo predstavitev evangelija.

Kljub vsemu pa Bog razširja vonj spoznanja Kristusa *prek nas* (2 Kor 2,14). To je neverjetno. Prek našega oznanjanja se že zdaj kaže, kakšna bo usoda posameznikov v večnosti. In njihovo zavračanje našega oznanjanja evangelija nas streznjuje. Zanje bi bilo bolje, ko evangelija sploh nikoli ne bi bili slišali. Nič čudnega, da Pavel pravi: »Le kdo je za to zmožen?« Evangelij je seveda »zmožen« za vse Božje načrte. Nismo pa zmožni mi. Teden za tednom se trudimo po najboljših močeh, a smo majhni in nezadostni.

Globlja resnica je, da postajamo vključeni v Božje lastno delo odrešenja in sodbe. Večne posledice so v negotovem položaju pri vsakem srečanju cerkve, vsakem srečanju za proučevanje Svetega pisma, vsakem osebnem pogovoru, vsaki objavi na blogu. Pred našimi očmi se začnejo pri ljudeh kazati nebesa in pekel. In mi lahko izrečemo kaj, o čemer se izkaže, da je za nekoga usodno in za drugega odrešujoče. Le kdo je dorasel taki vlogi?

Oznanjevanje evangelija v naših cerkvah pomeni več kot le doktrinarno utemeljevanje. Delo evangelija je komaj opazno: kot bi deloval vonj. Ne gre le za neizprosna dejstva, ki se vrežejo v um, ampak tudi za vonj, ki pronica v srce. In lahko se izkaže, da ta rahli dotik pomeni življenje ali smrt. Taka je odrešujoča moč Božjega evangelija.

NAPAČNO USMERJENA KRIVDA

Kadar nas kristjane napačno presodijo ali z nami grdo ravnaajo, nam to ne bi smelo vzeti poguma. To spada k oznanjevanju evangelija. Kaj takega bi morali pričakovati in zavoljo Gospoda sprejemati. Kdor zavrača Kristusa, ki ga oznanjamo, redko

EVANGELIJ

prizna, da je njegova odločitev uperjena proti Kristusu. Išče utemeljitev zanjo, zato poskuša okriviti nas. Drži, da si moramo neuspehe odkrito priznati. Ni pa mogoče spregledati, kako samozavestni so bili apostoli in kako redek je v Novi zavezi Duh samoobtoževanja. V Drugem pismu Korinčanom 2,15–16, v katerem Pavel povzame vse svoje delovanje, ni opaziti nikakršnega posipanja s pepelom.

Duh neustreznega dvoma vase lahko zavre delovanje zveste cerkve. C. H. Spurgeon je zapisal: »O, kako zelo in strašno res je to, da so izmed vseh grešnikov najhujši »svetiščni« grešniki! Ljudi, ki lahko zabredejo najgloblje v greh, pa imajo pri tem najmirnejšo vest in najbolj zakrknjeno srce, je včasih najti ravno v lastni Božji hiši.«⁵ Ko taki ljudje v cerkvi zanetijo navzkrižja, lahko kak dobromisleč član še prilije olja na ogenj: »Ampak v vsakem sporu je krivda vedno na obeh straneh.« Ali to drži? V mnogih sporih da. Ne pa v *vseh*. Sveto pismo ne pravi, da je krivda vedno povsod.

Prvi »cerkveni razkol« v Svetem pismu je bil dokaj enostranski: Kajn je umoril brata Abela zaradi spora glede čaščenja (1 Mz 4,1–12). In kaj je bilo pri Abelu takega, da je Kajn menil, da ga ima pravico kar ubiti? Sveto pismo odgovarja:

Ne bodimo kakor Kajn, ki je bil od hudiča in je ubil svojega brata. In zakaj ga je ubil? Ker so bila njegova dela hudobna, bratova pa pravična. Ne čudite se, bratje, če vas svet sovraži. (1 Jn 3,12–13)

Grešnika sta bila oba, Kajn in Abel. A Kajn ni prenesel, da bi njegova dejanja veljala za slaba, Abelova pa za pravična – in to je sprožilo spor.

Če so v cerkvi posvetni člani, ki še nimajo novega srca, tak scenarij poteka vedno znova, dokler se ne spoprime s to posvetnostjo in ne obnovimo evangelijske iskrenosti. Lahko na primer zvesto službo delovanja za evangelij doletijo očitki, da ni ljubeča; a izreči tako obtožbo je lahko, skoraj nemogoče pa jo je dokazati ali ovreči. Voditelji smo tisti, ki moramo razbrati, kaj se v resnici dogaja, in sicer lahko uporabimo svetopisemske kategorije presoje. To zelo konkretno opisuje John Piper:

Pri delu sem bil priča številnim primerom čustvenega izsiljevanja, zato proti temu odločno svarim. Do čustvenega izsiljevanja pride, kadar kdo svoje čustveno trpljenje enači z nezmožnostjo drugega, da bi ljubil. To dvoje ni isto. Drugi morda ljubi, a se ljubljeni vseeno počuti ranjenega, zato s to ranjenostjo prvega izsiljuje, da naj prizna krivdo – čeprav v resnici ni kriv on. Čustveno izsiljevanje se glasi tako: »Počutim se ranjenega s tvoje strani: kriv si.« Braniti se ni mogoče. Ranjeni je postal bog. Njegovo čustvo je postalo sodnik in porota. Resnica ni pomembna. Pomembno je samo neizmerno trpljenje ranjenega. O tem ni dvoma. Ta čustveni mehanizem je veliko zlo. V tridesetih letih delovanja sem zelo pogosto naletel nanj in sem pripravljen odločno stopiti v bran tistim, ki so bili v takih situacijah po krivem obdolženi.⁶

V dobi, ko se krivda za osebno nesrečo pogosto pripisuje komu drugemu, nekateri ljudje grešnega kozla iščejo v cerkvi. Cerkveni voditelji so lahek plen. Piper opisuje, kako jezno ti ljudje gledajo na situacijo: njihova zaznava voditelja je logično zmedena, v svetu njihovih lastnih predstav pa psihološko prepričljiva. In to zaznavo brez oklevanja širijo med druge. Potem se morda ti voditelji v imenu »sprave« počutijo prisiljene, da

EVANGELIJ

nekatero vidike svojega dela, ki je v resnici zvesto evangeliju in ljubeče do ljudi, priznajo kot greh.

SOVRAŽNIKI IN PRIJATELJ

Zato še enkrat: ostanimo ponižni in iskreno priznajmo vsako slabost. Drugo pismo Korinčanom 2,15–16 pa nas uči tudi tega, da lahko nasprotovanje, s katerim se spoprijemamo, kaže, kako zvesti smo izzivalnemu evangeliju našega Gospoda.

Zvestoba nam prinese sovražnike na zemlji. Zvestoba pa ima tudi prijatelja in zagovornika v višavah:

Blagor vam, kadar vas bodo zaradi mene zasramovali, preganjali in vse húdo o vas lažnivo govorili. Veselite in radujte se, kajti vaše plačilo v nebesih je veliko. Tako so namreč preganjali že preroke, ki so bili pred vami. (Mt 5,11–12)

NAŠA POT NAPREJ

To so tisti, ki spremljajo Jagnje, kamor koli gre.

Razodetje 14,4b

Na vsem svetu ni

nobene druge tako gotove resnice, kot je doktrina evangelija, nobene druge tako človečne skupnosti, kot je evangelijska kultura, ničesar drugega, čemur bi se ljudje tako upirali, a bi vseeno imelo takšno odrešenjsko moč, kot je to dvoje skupaj, in ničesar drugega, kar bi bilo tako zelo vredno naše popolne vdanosti.

Upam, da ste se prepričali, da je evangelijska doktrina zvesta Svetemu pismu in da evangelijska kultura ljudi počlovečuje. Če je torej tako, kaj zdaj? Kaj moramo storiti? Kaj je potrebno, da bi evangelij, ki ga ljubimo, obnovil cerkve, ki jih prav tako ljubimo?

Glede na zvijačnost srca (Jer 17,9) najprej pokleknimo pred Boga in ga ponižno prosimo, naj vztraja z nami. Vsak izmed nas lahko vsak trenutek doživi moralno polomijo in polomijo pri delu za evangelij. Bodimo realistični in si priznajmo, kakšno nasprotje Božjih poti so lahko naše želje. Vi in jaz nismo od-

EVANGELIJ

rešeniki. Odrešenik je samo eden. Zato se mu moramo še ta trenutek vreči v naročje – in tako početi tudi v prihodnje, iz trenutka v trenutek, dokler bomo živi. Francis Schaeffer je imel navado reči: »Božjega kraljestva ne gradimo mi. On gradi svoje kraljestvo, mi pa molimo za privilegij, da bi bili vključeni.«

V razponu priložnosti, ki jih on milostno daje, vidim tri preproste zaklade, ki so dostopni vsakomur izmed nas in tudi našim cerkvam: moč, pogum in ljubezen. Brez tega trojega ne vidim napredka. To je svetopisemsko. Za to ni potreben niti denar niti kak poseben način čaščenja. Deluje lahko v katerikoli cerkvi katerekoli denominacije, če je le njen temelj in središče evangelij in samo evangelij.

Če smo izgubili vse, da bi dobili Kristusa – če ni nobenih egov, ki jih je treba obvarovati, ali računov, ki jih je treba poravnati – potem lahko prejemo njegovo moč, pogum in ljubezen. To troje prekosi vse na tem svetu, saj ni s tega sveta. Naše cerkve si morajo reči: »Niti koraka ne bomo več naredili brez moči, poguma in ljubezni evangelija za slavo samo Kristusa!«

Oglejmo si vsakega izmed teh treh zakladov.

MOČ

Prvi zaklad je moč. Evangelij je Božja moč (Rim 1,16) in Jezus je rekel, da bodo njegovi privrženci »odeti v moč z višave« (Lk 24,49). In res je na binškoštni dan »[nenadoma] nastal z neba šum, kot bi se bližal silovit vihar« (Apd 2,2a). Moč ni prihajala niti od pastorja niti od ljudi niti od slavnih skupine. Prišla je z neba, brez razlage razen te, da je od Boga.

Kako si lahko nadenemo Kristusovo ime brez Kristusove moči? Če nimamo višjih načrtov od tega, kar lahko dosežemo z lastno organizacijo in razmišljanjem, bi morali cerkve spremeniti v domove krajanov. Če pa smo naveličani samih sebe ter svoje bistrumnosti in iznajdljivosti, če nam je nerodno zaradi naših neuspehov, potem smo pripravljeni na dar moči od zgoraj.

Božjo moč imamo vse pre pogosto za nekakšno dodatno sestavino, ki omogoča turbopolnjenje naših lastnih prizadevanj. Prva cerkev nanjo ni gledala tako. Božjo moč so imeli za čudežno posredovanje, brez katerega niso delovali. Niti od besed evangelija niso pričakovali, da bodo delovale samodejno. Apostol Pavel je pristno delovanje med Tesaloničani opredelil tako: »Kajti naš evangelij ni prišel med vas samo z besedo, ampak tudi z močjo in Svetim Duhom ter s popolno zanesljivostjo.« (1 Tes 1,5a) Prihod evangelija je izzval srečanje, trčenje med zahtevami tesaloniške kulture in zahtevami večnega kraljestva. Tesaloničane je odvrnilo od njihovih malikov, ki so si jih izmislili sami, in začeli so služiti živemu, resničnemu Bogu (1 Tes 1,9). Niti na kraj pameti jim ni padlo, da bi imeli Boga za tistega, ki dodaja nekaj svoje moči in tako prispeva k njihovi lastni moči.

Kako lahko danes globlje razumemo Božjo moč? Odgovor je vedno preprost – samo vrnimo se k našemu Gospodu in njegovi milosti: »[...] bodi močan v milosti, ki je v Kristusu Jezusu.« (2 Tim 2,1)

Se vam zdi ta odgovor prelahak? Ste nad njim celo razočarani? Potem pa za začetek poskusite res tako početi. Nikakor namreč ni lahko. Zavestno boste morali zavračati vse druge vire moči razen Kristusove milosti. Tako zavračanje drugih vi-

EVANGELIJ

rov je v nasprotju z zdravo pametjo nas, ki smo vase prepričani, storilni, pragmatični kristjani. Naša bistrournost nekako vedno obljublja več učinka. Toda ta bistrournost je v resnici minus, ki se spretno izdaja za plus. Resnična bitka, ki se bije v naših časih, je tako globoka, da jo je mogoče izbojevati samo po milosti, ki je le v Jezusu Kristusu. Vse druge vrste orožja vodijo v beg, poraz in sramoto. Okrepljeni z njegovo milostjo pa se bomo opotekali naprej, iz zmage v zmago.

Glede na to, da tu razmišljamo o moči od Boga, mogoče pričakujete, da bom pozival k več molitve. Da, molimo več! Boga ne moremo doživeti, ne da bi bili od njega odvisni in ne da bi ga klicali. Škotski pastor Eric Alexander pojasnjuje, kakšno vlogo ima pri našem delu v resnici molitev: »Molitev je *bistvo* dela, h kateremu nas poziva Bog. Pogosto pravimo, da molimo *za* delo; ampak v resnici ravno molitev *je* pravo delo.«¹

Danes redko naletimo na tako gorečno prepričanje, da je molitev bistvo dela za evangelij. Vendar menim, da je brezplodno, če poskušamo ljudi navdušiti za molitev. To ne prinese večjih rezultatov; val navdušenja kmalu zamre. Poznam samo en absolutno zanesljiv način, kako cerkev pripraviti do molitve in do vztrajanja v molitvi za Božjo moč: doživeti moramo tako velik in očiten neuspeh, da spoznamo, kako zelo v resnici zaupamo sebi namesto Bogu. Doživeti moramo šok, ko s svojimi najboljšimi metodami popolnoma pogorimo. A kakšen blagoslov je taka katastrofa z vso svojo bedo in sramoto, če se zaradi tega obrnemo nazaj k Bogu!

Celo apostol Pavel se je tega naučil zgrda. Bog mu je dal videnje nebes (2 Kor 12,1–4). A to sveto doživetje mu ni zagotovilo daru moči od zgoraj. Pač pa mu ga je zagotovil »trn v

mesu«, bolečina, zaradi katere ni mogel biti drugačen kot slaboten (v. 5–10). In v tisti obupni potrebi se mu je Gospod mogočno odzval. Takrat je pri delu dobil zagon kot še nikoli prej: »Vesel sem torej slabotnosti, žalitev, potreb, preganjanj in stisk za Kristusa. Kajti močan sem tedaj, ko sem slaboten.« (v. 10)

Vsak trenutek so pred nami take odločitve: Se bomo trudili narediti vtis? Si bomo obetali, da bo vse pod našim nadzorom? Bomo poskrbeli, da bo zmaga vedno naša? Ali pa se bomo zadovoljili s tem, da bo v naši brezkončni šibkosti vselej nad nami moč Kristusa? »Nihče ne more hkrati dajati vtisa, kako bistrroumen je on sam in kako mogočno odrešuje Jezus Kristus.«² Enako velja za cerkev.

POGUM

Drugi zaklad je pogum. Jezus je dejal: »Kdor namreč hoče rešiti svoje življenje, ga bo izgubil; kdor pa izgubi svoje življenje zaradi mene in zaradi evangelija, ga bo rešil.« (Mr 8,35)

Gospodu je mogoče služiti samo na en način: popolnoma predano ne glede na ceno, »tako da je postal prvi med vsemi stvarmi« (Kol 1,28). Škotski biolog in evangelist Henry Drummond je govoril: »Ne hodite blizu krščanstva, če niste pripravljeni najprej iskati nebeškega kraljestva. Zagotavljam vam, da bo vaše življenje bedno, če boste nebeško kraljestvo postavljali na drugo mesto.«³

Evangelij ne more napredovati, ne da bi kdo plačal ceno. Za tako življenje je potreben pogum, po drugi strani pa je tudi osvobajajoče. Nismo več obremenjeni z lastnimi interesi, nismo več ujetniki preteklih dosežkov, pretekli neuspehi nas ne

strašijo več. Pač pa lahko svobodno tečemo v tekmi, ki nas čaka, in oči upiramo samo v Jezusa.

Zato se moramo v umu prestaviti na startno črto te tekme, ki se je bomo udeležili, ob vznožje gore, na katero se nameravamo povzpeti, in se tega veseliti kot največje pustolovščine v življenju.

Veličina Kristusa v nas poraja pogum. Pavel je napisal: »[...] pozabljam, kar je za menoj, in se iztegujem proti temu, kar je pred menoj, ter tečem proti cilju [...]« (Flp 3,13–14) Tako razmišljajo *zreli* kristjani (v. 15). Evangelij jih prevzame, navdušijo se, odprejo in usmerijo v prihodnost.

Zrel pastor je iskreno odprt za temeljito in konkretno prenovno svoje cerkve. Modro se sprašuje: »Kaj je v naši cerkvi takega, kar je vredno za vsako ceno obvarovati?« Nekaj takega gotovo je, ne pa vse.

Če ste cerkveni voditelj, ki se je v službi ustalil ter dela samo še rutinsko, za redno plačo, in namerava tako početi do upokojitve, potem pri tem stagniranju ne gre za pomanjkanje priložnosti. Vaša težava je v tem, da ne vidite več Kristusovega veličastva. Zadovoljili ste se z manj od njegovega veličastva. Zato se morate pokesati vsakega manjšega veličastva in svojemu Gospodu spet začeti služiti v radostnem prepuščanju.

Če premalo nestrpno pričakujete novega blagoslova za vašo cerkev, ste mogoče pozabili, komu ta cerkev pripada. Ne vam. Kupljena je bila po visoki ceni in pripada nekemu drugemu. Naj bo vse po njegovo, samo po njegovi besedi, samo za njegovo slavo. Zaupajte mu, da vas bo namesto vsakega lažnega zaklada, ki se mu boste odpovedali, več kot blagoslovil z resničnimi duhovnimi blagoslovi.

Največja prepreka za delovanje evangelija prek vaše cerkve ni v svetu, ampak v cerkvi sami. Vsaka cerkev do neke mere ovira in zaustavlja evangelij, tudi če ga dejansko želi širiti. Zato naj se vsaka cerkev poglobi vase. Nato moramo izboljšati vse potrebno (naj bo še tako mučno, še tako polemično) zaradi ljubezni do Gospoda Jezusa Kristusa. On bo naš pogum cenil in potrdil, saj ta pogum izhaja iz vere.

V Svetem pismu lahko vidimo, da je prva cerkev pogum cenila bolj od samega življenja (Apd 4,23–31). Kako vznemirljivo je za naše cerkve, če Gospoda postavimo na prvo mesto in zapupamo, da ima za nas načrte v znamenju evangelija. Kakšna radost je za cerkev, da deluje kot eden in reče: »Ne vemo točno, kako se bo to izšlo. Vendar bomo zaupali Gospodu in nadaljevali, saj nam je pomembno le to, da bi bil Jezus deležen večje slave na tem našem svetu danes.«

Nov pogum se vedno začne z voditelji. Kakršni so voditelji, taka bo sčasoma postala vsa cerkev. Če voditelje zanima samo posel, bo na koncu še slavljenje v cerkvi postalo »poslovno«. Če pa so voditelji pogumni za Kristusa, bo taka postala tudi njihova cerkev. Besede pastora episkopalne cerkve Johna Heussa (1908–1966) so aktualne tudi za nas danes:

Čedalje bolj sem prepričan, da nobena cerkvena skupnost ne more izpolniti svoje resnične naloge, če v jedru njenega vodstva ni krotkih in gorečnih, spremenjenih in resnično spreobrnjenih kristjanov. Žal pa v večini cerkva nihče, vključno s pastorm, ni korenito spremenjen. A tudi če je v srcu občestva res mogoče najti predanega, požrtvovalnega pastora, se ne bo zgodilo kaj dosti, če cerkev ne postane skupnost spremenjenih ljudi. Nočemo običajnih ljudi. Običajni ljudje ne morejo za Kristusa pridobiti

EVANGELIJ

surovo poganskega življenja mesta, kakršno je New York. Želimo krotke gorečnejše.⁴

Podoben izziv nam ponuja tudi Howard Guinness, eden prvih voditeljev organizacije InterVarsity Christian Fellowship:

Kje so ljudje, ki sebičnosti rečejo »ne«, vzamejo Kristusov križ, da bi ga nosili za njim [...], ter so po potrebi pripravljeni tudi krvaveti, trpeti in na križu umreti? [...] Kje so pustolovci, raziskovalci, pogumni Božji pionirji, ki jim ena človeška duša pomeni veliko več kot vzpon ali padec kakega cesarstva? [...] Kje so ljudje, ki so pripravljeni plačati ceno vizije? [...] Kje so Božji ljudje v tem času Božje moči?⁵

Nazadnje pa nam svetuje sam Jonathan Edwards:

Če želi krščanski delavec doseči pomemben napredek za Kristusovo kraljestvo, mora nujno imeti dvoje: gorečnost in odločnost. To dvoje učinkuje bolj, kot si predstavljamo. Običajno sposoben človek, ki je gorečen in odločen, lahko doseže desetkrat več kot desetkrat bolj nadarjen človek, ki pa ni gorečen in odločen. Gorečni in odločni so uspešni pri skoraj vsem. Večino velikih svetovnih dosežkov, velikih revolucij, kraljestev in cesarstev tega sveta dolgujemo zlasti gorečnosti in odločnosti. Že samo če je voditelj, ki se loteva kateregakoli človeškega podviga, kot človek zavzet ter obenem neustrašen in neomajno odločen, je velik del poti do cilja že prehojen. Kadar ljudje pri kom vidijo veliko gorečnost in odločnost, jim to vzbudi strahospoštovanje in mu želijo slediti. Če pa smo hladni in brezčutni ali puščobni in starokopitno formalni, nikakor ne bomo dosegli česa velikega. Če smo v svojem prizadevanju mlačni in omahljivi, se ljudje nikakor ne bodo hoteli podati za nami. Nasprotno: če bomo dajali vtis ravnodušnosti in boječnosti, bomo izzvali nasprotovanje.⁶

LJUBEZEN

Tretji zaklad, ki ga cerkev potrebuje, je ljubezen. »Pri vas naj se vse dela iz ljubezni.« (1 Kor 16,14) S tem stavkom apostol Pavel vso evangelijsko doktrino, ki jo je učil v prvem poglavju pisma, povzame v praktičnem zaključku. Lepota ljubezni je krona dobro poučene cerkve.

Drugače sploh ne more biti. Kristus je že sam po sebi popolnoma lep in ljubeč. John Flavel nam v pridigi z naslovom *Christ altogether lovely* (prim. Vp 5,16, EKU: »on je sama ljubeznivost«) prikazuje, kako neprimerljiva, enovita je Kristusova lepota:

Kristus neskončno presega najodličnejša in najlepša ustvarjena bitja. Naj bodo še tako lepa, se pri vsakem izmed njih najde sled česa neugodnega. Najlepše slike morajo imeti tudi sence. Najredkejši, najsijajnejši dragulji morajo imeti temno ozadje, da bolj pride do izraza njihova lepota. Najboljše bitje je kvečjemu grenko-sladko. Če je kaj všečno, je ob tem tudi nekaj nevšečnega. Če se kdo odlikuje tako po naravi kot po sadu Duha in nam je to v veselje, je pri njem gotovo najti tudi kako primes naravne pokvarjenosti, ki nas odvrne. Le za Kristusa to ne velja: on je namreč sama ljubeznivost. Njegove odlične lastnosti so čiste, brez primesi. On je morje sladkosti, brez kapljice žolča.⁷

To je Kristus. On bo vselej neskončno morje sladkosti. V njem nikoli ne bomo okusili niti kapljice žolča. V Kristusu ni nič, glede česar bi nas moralo skrbeti, ampak je »sama ljubeznivost«.

To pa ima za nas in naše človeške odnose neverjetne posledice. Kristus, ki »biva v Očetovem naročju« (Jn 1,18), je prišel na ta surovi svet. Danes je navzoč v svoji cerkvi, in to

se vidi. V medsebojne odnose vnaša blagost, razumnost, samoobvladovanje, iskrenost in nesebično skrb. V marsičem se mu izneverimo. Pa vendar mu pripadamo, njemu, ki je popolnoma lep in ljubeč – kar pomeni, da bi moralo biti vse nizkотно, bedno, potuhnjeno ali zoprno, kar imamo, takoj predano evangeliju v popravljanje. Kako bodo ljudje na zemlji videli resnično lepoto naše Glave, če pa je njegovo telo razbrazdano od grdote kakor vse drugo na tem svetu? Nimamo pravice maličiti njegove podobe, ki jo nosimo. Med Kristusovimi privrženci ima lepota oblast.

Jezus nam je rekel, da nas bo neverujoči svet prepoznal kot kristjane samo, če bomo odražali njegovo lepoto.⁸ Rekel je: »Novo zapoved vam dam, da se ljubite med seboj! Kakor sem vas jaz ljubil, tako se tudi vi ljubite med seboj! Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, če boste med seboj imeli ljubezen.« (Jn 13,34–35)

Kristusova zapoved pravi, naj ljubimo drug drugega. Kristusov zgled pravi, naj umremo drug za drugega. Kristusova obljuba pravi, da bo dvomljivi svet po naši ljubezni prepoznal, kdo je on in kaj počne. Pristop ljubezni je Kristus za nas določil zato, da bi bili prepričljivi. Danes se ljudje ne menijo za doktrino – menijo pa se za ljubezen. Svet ne bo očaran nad ničemer, kar imamo pokazati sami po sebi (in tudi ni dolžan biti očaran), ampak le nad Kristusovo ljubeznijo. *Če drug drugega ne bomo ljubili tako neverjetno, da bomo v tem postali podobni Jezusu, ima svet pravico domnevati, da o Jezusu ne vemo nič.* Svet se lahko tudi moti; mogoče smo v resnici kristjani. A svet ima pravico imeti neljubeče kristjane za nekristjane. To pravico mu je dal sam Jezus.

In še več: v Evangeliju po Janezu 17 Jezus moli, in sicer ne za človeštvo, temveč za svoje ljudstvo: »Jaz prosim zanje. Ne prosim za svet, temveč za tiste, ki si mi jih dal, ker so tvoji [...] da bi bili vsi eno, kakor si ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bi bili tudi oni v naju, da bo svet veroval, da si me ti poslal.« (Jn 17,21) Poslednja resničnost v večnem Bogu je ljubeča skupnost, Oče, ki je eno s Sinom, in Sin, ki je eno z Očetom. Svet take izjemne, osebne, celovite enosti ne pozna. Svet je poln razdorov, jezen, razdražen in napadalen. Svet ne verjame, da je prava enost sploh mogoča. Nikoli je niti videl ni. Pozna samo življenjski slog »človek človeku volk«. Jezus pa je molil za nas, svojo cerkev, da bi postali nova vrsta skupnosti tu, na tem svetu. Molil je, da bi bile naše cerkve živ dokaz najvišje resničnosti v očeh današnjega sveta. Tako bi se ljudje zazrli onkraj tega sveta, in v naših cerkvah – da, v naših cerkvah! – bi zagledali odsev enosti Očeta in Sina ter bi zverovali v evangelij.

Ko dojamemo veličino molitve našega Gospoda, ali lahko na vse to pomislimo brez žalosti? Svet povsem upravičeno opazuje razdeljene cerkve in si misli: »Ko boste vi kristjani ugotovili, kako shajati med seboj, se lahko pogovarjamo. Zaenkrat pa nas krščanstvo ne zanima!« Ogroženo je nič manj kot pričevanje, da je Oče poslal Sina. Ni ogrožena le naša verodostojnost, ampak tudi verodostojnost Jezusa, ki ga je poslal Bog.

Edinost znotraj cerkva in med vsemi pravimi kristjani, edinost, porojena iz ljubezni, ni le postranska dekoracija (če ima slučajno kdo rad take reči). Naša edinost v očeh sveta poveljuje Jezusa kot resničnega Božjega Sina, ki ga je poslal Oče – in odraža, da so vse njegove trditve prepričljive, vsi njegovi načrti zaželeni, vse njegove obljube neizogibne. To je bilo Jezusu tako

EVANGELIJ

pomembno, da je za to *molil*. Kaj pa mi? Ali smo tudi mi tako gorečni kot on? Ali pa na to gledamo le kot na možnost, medtem ko se posvečamo lastnim prioritetam?

Z enotnostjo vseh pravih kristjanov vsepovsod smo živi pričevalci o Jezusu, Božjem Sinu. Prepričan sem, da za to ljubezen do vseh resničnih cerkva ni potrebno, da bi bile cerkve enake v smislu institucij; zagotovo pa je potrebna medsebojna identifikacija na čustveni ravni. Cerkve bi se morale veseliti uspehov druga druge in žalovati zaradi neuspehov druga druge. Govoriti moramo dobro drugi o drugih tudi zunaj denominacijskih razmejitev ter se v lastnih očeh ponižati s tem, da odпустimo pretekle rane in delujemo za skupno dobro: evangelij. Naš ljubeči Kristus si v današnjem svetu zasluži ljubečo cerkev!

Naj z dvema primeroma ponazorim, kako lahko praktično prispevamo k resnični edinosti. Prvi je primer pastorja iz mojega domačega mesta Nashville. Pastor je pred časom posodobil spletno stran cerkve. Ena izmed podstrani nosi naslov *#sameteam* (,ista ekipa').⁹ Besedilo se glasi:

Seveda si želimo, da bi bili tudi vi del cerkvene družine CPC. Po drugi strani pa se zavedamo, da so potrebne najrazličnejše cerkve, če želimo doseči najrazličnejše ljudi. Božje kraljestvo je veliko večje od vsake posamezne denominacije ali cerkve! Če iz tega ali onega razloga sklenete, da CPC ni prava cerkev za vas, je veliko drugih cerkva, ki jih želimo priporočiti, in sicer: [...]

Sledi vrsta povezav na spletni strani drugih cerkva v mestu: prezbiterijanskih, baptističnih, anglikanskih in neodvisnih – ki pa so eno v evangeliju. Ta spletna stran je jasen odgovor na molitev našega Gospoda, da bi bili eno. In take nesebične veliko-

dušnosti ni mogoče spregledati. Ljubezen je vedno prepričljiva. Pastor pričuje o avtoriteti Božjega Sina tako, da je solidaren z drugimi pravimi kristjani.

Druga ponazoritev zadeva spravo. Drug drugega ne ljubimo vedno z lepoto, kakršna bi vzbudila pozornost, zato se moramo iskreno soočiti s svojimi neuspehi. In kolikor je le mogoče, moramo zaceliti svoje ranjene odnose (Rim 12,18). Žal je namreč tako: »Užaljen brat je hujši kot utrjeno mesto, prepiri so kakor grajski zapah.« (Prg 18,19) Oh, ti »nevidni zidovi odtujenosti – kako zlahka jih postavimo in kako stežka porušimo«!¹⁰ Krute besede in dejanja se v spomin zarežejo za desetletja in preidejo celo v naslednji rod. Čas ne izbriše ničesar.

Toda Kristus lahko odkupi, preobrazi vse. Kadar ljubečo edinstvo Kristusovega telesa skali prestopok, se moramo ravnati po njegovih jasnih navodilih: »Varujte se! Če tvoj brat greši, ga pogrājaj, in če se skesa, mu odpusti. Če greši sedemkrat na dan zoper tebe in se sedemkrat na dan obrne k tebi ter reče: ›Kesam se,‹ mu odpusti.« (Lk 17,3–4) V teh preprostih besedah tiči velika modrost. Vredne so temeljitega premisleka. Gospod je tu zelo jasen, in tega smo potrebni. Kadar smo komu storili krivico ali je bila krivica storjena nam, običajno menimo, da je težava zapletena. Še dodatno jo zapletamo s pravili in postopki, globoko spodaj pa tičita strah in ponos. A še taka pravilnost postopkov na zemlji ne bo mogla obnoviti ljubezni, če v srcu gojimo zamero. Če pa se v srcu omehčamo, skozi posije modrost našega Gospoda. On nam pokaže, kako naj se začnemo drug drugemu približevati, kadar smo v srcu ranjeni; morda sprva previdno, a z zdravilno močjo.

EVANGELIJ

Pri tem se opiram na gibanje vzhodnoafriškega prepороda, ki je poudarjalo, da je treba »hoditi v luči«. Škof Festo Kivengere je pripovedoval, kako ga je Gospod nekoč izučil:

Nekoč sva William Nagenda in jaz pridigala v tujini; imela sva zelo natrpan urnik. Medtem me je začelo mučiti ljubosumje, ker je bil brat tako uspešen. Postal sem kritičen do vsega, kar je rekel. Vsak njegov stavek je bil napačen, slovnično nepravilen ali nesvetopisemski. Njegove kretnje so bile hinavske. Vse na njem je bilo narobe, narobe, narobe. Bolj ko sem kritiziral, hladnejši sem postajal. Bil sem hladen kot led in osamljen in mučilo me je domotožje. Sveti Duh mi je dokazoval, da sem krivičen, jaz pa sem še kar naprej utemeljeval, da imam prav, in dolžil Williama. Nazadnje sem se le pokesal, nato pa sem moral lotiti težavne naloge: svojo slabost priznati Williamu. Ko sva se ravno odpravljala na neko srečanje, kjer naj bi skupaj pridigala, sem mu rekel: »William, žal mi je. Zelo mi je žal. Gotovo si občutil moj hlad.« »Da, občutil sem hlad, nisem pa vedel, kaj je bil razlog. Kaj pa je bilo?« »Postal sem ljubosumen nate. Odpusti mi, prosim.« In ta zlati brat je vstal in me objel in oba sva prelila solze sprave. Toplo mi je bilo pri srcu, in ko je William pridigal, se me je sporočilo globoko dotaknilo.¹¹

To pa je vrstica, ki je znova in znova obnavljala ljubezen afriških kristjanov – Prvo Janezovo pismo 1,7: »Če pa hodimo v luči, kakor je v luči on sam, smo med seboj v občestvu in kri njegovega Sina Jezusa nas očiščuje vsakega greha.« Kdor je v srcu daleč od Boga, se oddalji tudi od ljudi. Nenehno se neusmiljeno primerja z drugimi in v nedogled išče napake. Zato se vsaka obnovev začne tako, da se, izgubljeni sinovi, najprej vrnemo k Bogu.

Čudovito pri tem je, da Boga ni težko znova najti, tudi če smo odtavali. Bog je namreč poskrbel, da ga je zelo lahko najti: je namreč »v luči« – prav tam, kjer so resnica, poštenost, iskrenost, izpovedovanje in priznanje. Tam nas pričakuje sam Bog. Mi grešniki lahko prek Kristusovega križa neovirano pristopimo k njemu. Tam v luči – a le v luči! – se izboljšajo tudi naši medsebojni odnosi.

To pa nas tudi nekaj stane: soočiti se moramo sami s seboj. To je ponižujoče in boleče. Zaradi tega se izogibamo luči. V svoji preteklosti imamo pripetljaje, o katerih nočemo razmišljati: grobe besede, prevare, prelomljene obljube in še kaj hujšega. Te spomine potiskamo v temo izgovorov in iskanja krivcev. Grehu nočemo reči »greh«. Preveč ogrožene se počutimo od lastnih dejanj; priznati se jih bojimo še sami sebi, kaj šele izpovedati drugim. A prav na teh krajih najgloblje sramote nas Gospod Jezus ljubi najnežneje. Le zakaj ne bi skupaj hodili v njegovi luči, kjer lahko obnovimo medsebojno občestvo in nas Jezusova kri očisti vseh grehov?

Tako poživljajoče se je vrniti v luč iskrenosti, kjer smo prvič srečali Gospoda! To je kraj, kjer se lahko ljubeče spravimo z nekdanjimi prijatelji. To je kraj, kjer Jezus v očeh sveta prejme slavo.

Evangelijska doktrina ustvarja evangelijsko kulturo.

OPOMBE

(Opombe o virih, ki so na voljo v slovenskem jeziku,
so opombe prevajalke.)

Uvod

- ¹ William Tyndale, »A Pathway into the Holy Scripture«, v *Doctrinal Treatises* (Cambridge: The University Press, 1848), str. 8. Slog posodobljen.
- ² F. Blass in A. Debrunner, *A Greek Grammar of the New Testament and Other Early Christian Literature*, prev. Robert W. Funk (Chicago: The University of Chicago Press, 1973), § 119(1).
- ³ Whittaker Chambers, *Witness* (New York: Random House, 1952), str. 14. Zaradi večje jasnosti prilagojeno.
- ⁴ D. Martyn Lloyd-Jones, *What Is an Evangelical?* (Edinburgh: Banner of Truth, 1992), str. 9–10. Lloyd-Jones nadaljuje: »Stališče večine protestantskih cerkva danes je skoraj popolno nasprotje njihovemu stališču iz časa njihovega začetka. [...] Ni smotno domnevati, da bo nekaj, kar se je pravilno začelo, pravilno tudi v prihodnje. Gre za proces, ki zaradi greha in zla na splošno povzroča ne le spremembo, temveč tudi izrojenost.«
- ⁵ Francis A. Schaeffer, »How Heresy Should Be Met«, *Reformation Review*, julij 1954, str. 9. Poudarek izviren.
- ⁶ A. W. Tozer, *Keys to the Deeper Life* (Grand Rapids: Zondervan, 1965), str. 8.
- ⁷ Raymond C. Ortlund, »Revival«, Lake Avenue Congregational Church, 1. februar 1976.

1. poglavje: Evangelij za vas

- ¹ Francis A. Schaeffer, *The Church Before the Watching World* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1971), str. 62.

- ² Francis A. Schaeffer, *The Church at the End of the Twentieth Century* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1970), str. 107.
- ³ »Q & A: Anne Rice on Following Christ without Christianity«, christianitytoday.com, 17. avgust 2010.
- ⁴ Greg Gilbert, *What Is the Gospel?* (Wheaton, IL: Crossway, 2010), str. 37–38.
- ⁵ John Piper, *Desiring God: Meditations of a Christian Hedonist* (Portland, OR: Multnomah Press, 1986), str. 78.
- ⁶ A. W. Tozer, *The Knowledge of the Holy* (New York: Harper & Row, 1961), str. 9.
- ⁷ Marcus Dods, *The Book of Genesis* (New York: A. C. and Son, 1902), str. 161.
- ⁸ Reynolds Price, *Letter to a Man in the Fire* (New York: Scribner, 1999), str. 54.
- ⁹ W. H. Auden, *Wystan Hugh Auden* (Ljubljana: Mladinska knjiga, 1994), prev. U. Mozetič, str. 48.
- ¹⁰ Lauren Slater, »The Trouble with Self-Esteem«, *The New York Times*, 3. februar 2002, www.nytimes.com/2002/02/03/magazine/the-trouble-with-self-esteem.html.
- ¹¹ C. S. Lewis, *Golo krščanstvo* (Murska Sobota: Vrelec, 2012), prev. Ž. Hren, str. 62.
- ¹² A. B. Bruce, *The Humiliation of Christ* (Edinburgh: T. & T. Clark, 1905), str. 334.
- ¹³ Octavius Winslow, *Personal Declension and Revival of Religion in the Soul* (London: Banner of Truth, 1962), str. 183–84. Poudarek izviren. Slog posodobljen.
- ¹⁴ Gerhard O. Forde, *Justification by Faith: A Matter of Death and Life* (Philadelphia: Fortress Press, 1982), str. 22.
- ¹⁵ Jonathan Edwards, *Works* (Edinburgh: Banner of Truth, 1979), I. zvezek, str. 687. Slog posodobljen.

2. poglavje: Evangelij za cerkev

- ¹ Točno in podrobnejšo opredelitev cerkve je najti v: Jonathan Leeman, *Church Membership: How the World Knows Who Represents Jesus* (Wheaton, IL: Crossway, 2012), str. 52.

- ² Emily Esfahani Smith, »Relationships Are More Important Than Ambition«, *The Atlantic*, 16. april 2013, www.theatlantic.com/health/archive/2013/04/relationships-are-more-important-than-ambition/275025/.
- ³ C. S. Lewis, »Membership«, v *The Weight of Glory* (New York: HarperCollins, 2001), str. 174–75.
- ⁴ John Flavel, *The Whole Works of the Rev. Mr. John Flavel* (London: W. and Son, 1820), I. zvezek, str. 61. Slog posodobljen.
- ⁵ David Peterson, *Possessed by God: A New Testament Theology of Sanctification and Holiness* (Grand Rapids: Eerdmans, 1995), str. 52–53.
- ⁶ John Owen, *The Works of John Owen* (Edinburgh: Banner of Truth, 1980), II. zvezek, str. 63. Poudarek dodan.
- ⁷ G. I. Francis A. Schaeffer, *The Finished Work of Christ* (Wheaton, IL: Crossway, 1998), str. 173–77.

3. poglavje: Evangelij za vse stvarstvo

- ¹ Harvie Conn, »Views of the City«, *Third Way*, september 1989, str. 24.
- ² Lesslie Newbigin, *The Open Secret: An Introduction to the Theology of Mission* (Grand Rapids: Eerdmans, 1995), str. 30–31.
- ³ Bob Dylan, »Everything Is Broken«, *Oh Mercy* (Columbia Records, 1989).
- ⁴ John Calvin, *The Epistle of Paul the Apostle to the Hebrews* (Grand Rapids: Eerdmans, 1980), str. 9.
- ⁵ Jürgen Moltmann, *The Way of Jesus Christ: Christology in Messianic Dimensions* (Minneapolis: Fortress Press, 1993), str. 98–99.
- ⁶ Dorothy Sayers, navedeno v D. A. Carson, *The Gagging of God: Christianity Confronts Pluralism* (Grand Rapids: Zondervan, 1996), str. 53.
- ⁷ J. R. R. Tolkien, *Kraljeva vrnitev* (Ljubljana: Mladinska knjiga, 2003), prev. B. Gradišnik, str. 237.
- ⁸ Festo Kivengere, *Revolutionary Love* (Fort Washington, PA: Christian Literature Crusade, 1983), str. 60.
- ⁹ Jonathan Edwards, *Charity and Its Fruits* (London: Banner of Truth, 1969), str. 327–28. Slog posodobljen.
- ¹⁰ Avguštin, navedeno v Peter Brown, *Augustine of Hippo* (Berkeley: University of California Press, 1967), str. 297–98.
- ¹¹ Martin Luther, navedeno v Theodore G. Tappert, ur., *Luther: Letters of Spiritual Counsel* (Philadelphia: Westminster Press, 1955), str. 86–87.

4. poglavje: Nekaj novega

- ¹ Francis Schaeffer, *2 Contents, 2 Realities* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1975), str. 25, tudi str. 1–32.
- ² Christian Smith, *Soul Searching: The Religious and Spiritual Lives of American Teenagers* (Oxford: Oxford University Press, 2005), str. 162–71.
- ³ Prav tam, str. 163.
- ⁴ Elton Trueblood, *The Incendiary Fellowship* (New York: Harper & Row, 1967), str. 107–8.
- ⁵ Francis A. Schaeffer, *Speaking the Historic Christian Position into the 20th Century* (samozaložba, 1965), str. 25–26.
- ⁶ John Calvin, *Institutes of the Christian Religion*, ur. John T. McNeill, prev. Ford Lewis Battles, Library of Christian Classics, zvezka 20–21 (Louisville: Westminster John Knox, 1960), 4.1.21.
- ⁷ Koristno celovito razpravo je najti v Jonathan Leeman, *Church Discipline: How the Church Protects the Name of Jesus* (Wheaton, IL: Crossway, 2012).
- ⁸ Edmund P. Clowney, *The Church* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1995), str. 30.
- ⁹ Peter Collier in David Horowitz, *Destructive Generation: Second Thoughts about the Sixties* (New York: Summit Books, 1989), str. 80.
- ¹⁰ Iz himne »I Love Thy Kingdom, Lord«, napisal Timothy Dwight, 1800.
- ¹¹ Zahvaljujem se Johnu Piperju, da je v zasebnem dopisovanju predlagal to razmišljanje.

5. poglavje: Ni lahko, je pa mogoče

- ¹ Predavanje iz l. 1531. Po nemškem prevodu H. Kleinknechta: *Martin Luthers Epistel-Auslegung 4, Der Galaterbrief*, Göttingen, 1987 (prev. N. H. Vitorović in Ž. Hren).
- ² Zahvaljujem se svojemu sinu dr. Ericu Ortlundu, da mi je pomagal oblikovati to misel.
- ³ John Bunyan, *Grace Abounding* (Cambridge: The University Press, 1907), str. 71–72. Poudarek izviren. Slog posodobljen.
- ⁴ Charles Haddon Spurgeon, »The Church – Conservative and Aggressive«, *The Metropolitan Tabernacle Pulpit*, XII. zvezek (Pasadena, TX: Pilgrim Publications, 1977), str. 366. Pridigal 19. maja 1861. Poudarek izviren.

- ⁵ A. W. Tozer, »True Faith Brings Committal«, v *The Root of the Righteous* (Harrisburg: Christian Publications, 1955), str. 50.
- ⁶ John R. W. Stott, *The Message of Galatians* (London: Inter-Varsity Press, 1968), str. 49.
- ⁷ Mišna, Oholot, 18.7.
- ⁸ Paul Tournier, *Guilt and Grace* (New York: Harper & Row, 1962), str. 15–16.
- ⁹ Martin Luther, *Galatians* (Wheaton, IL: Crossway, 1998), str. 111–12. Nekoliko prirejeno.

6. poglavje: Kaj lahko pričakujemo

- ¹ R. V. G. Tasker, *The Second Epistle of Paul to the Corinthians* (Grand Rapids: Eerdmans, 1974), str. 57.
- ² Bruce K. Waltke, *Genesis: A Commentary* (Grand Rapids: Zondervan, 2001), str. 142. Poudarek dodan.
- ³ John Calvin, *The Second Epistle of Paul the Apostle to the Corinthians* (Grand Rapids: Eerdmans, 1980), str. 35.
- ⁴ D. Martyn Lloyd-Jones, *Revival* (Westchester, IL: Crossway Books, 1987), str. 300.
- ⁵ Charles Haddon Spurgeon, »The Two Effects of the Gospel«, *The New Park Street Pulpit*, I. zvezek (Pasadena, TX: Pilgrim Publications, 1981), str. 198. Pridigal 27. maja 1855.
- ⁶ John Piper, navedeno v Justin Taylor, »Tozer's Contradiction and His Approach to Piety«, blog *Between Two Worlds*, 8. junij 2008, thegospelcoalition.org/blogs/justintaylor/2008/06/08/tozers-contradiction-and-his-approach_08/.

7. poglavje: Naša pot naprej

- ¹ Eric J. Alexander, »A Plea for Revival«, v *Our Great God and Savior* (Edinburgh: Banner of Truth, 2010), str. 174. Poudarek dodan.
- ² James Denney, navedeno v James S. Stewart, *Heralds of God* (New York: Charles Scribner's Sons, 1946), str. 74.
- ³ Henry Drummond, navedeno v Raymond C. Ortlund, *Let the Church Be the Church* (Waco: Word, 1983), str. 44.
- ⁴ John Heuss, *Our Christian Vocation* (Greenwich: The Seabury Press, 1955), str. 15–16.

- ⁵ Howard W. Guinness, *Sacrifice* (Chicago: InterVarsity Press, 1947), str. 59–60.
- ⁶ Jonathan Edwards, »Thoughts on the Revival«, v *Works* (Edinburgh: Banner of Truth, 1979), I. zvezek, str. 424. Slog posodobljen.
- ⁷ John Flavel, »He Is Altogether Lovely«, v *The Whole Works of the Reverend Mr. John Flavel* (London: Thomas Parkhurst, 1701), I. zvezek, str. 332. Slog posodobljen.
- ⁸ Ta argument iz Jn 13 in 17 odraža misel Francisa A. Schaefferja, *The Mark of the Christian* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1970), str. 7–16.
- ⁹ christpres.org/sameteam.
- ¹⁰ Derek Kidner, *The Proverbs: An Introduction and Commentary* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1964), str. 130.
- ¹¹ Festo Kivengere, navedeno v Richard K. MacMaster in Donald R. Jacobs, *A Gentle Wind of God: The Influence of the East Africa Revival* (Scottsdale: Herald Press, 2006), str. 212.

IX 9Marks

Izgraevanje Zdravih Cerkv

JE VAŠA CERKEV ZDRAVA?

Organizacija 9Marks želi cerkvene voditelje usposobiti za svetopisemski pogled na oznanjevanje Božje slave med narodi prek zdravih cerkv ter jih opremiti s praktičnimi orodji za uresničevanje tega cilja.

Zato želimo cerkvam pomagati, da bi rasle na naslednjih devetih področjih, ki bi morala zaznamovati vsako zdravo cerkev, a so pogosto spregledana:

1. Ekspozicijsko pridiganje
2. Biblična teologija
3. Svetopisemsko razumevanje dobre novice
4. Svetopisemsko razumevanje spreobrnitve
5. Svetopisemsko razumevanje evangelizacije
6. Cerkevno članstvo
7. Svetopisemska cerkevna disciplina
8. Svetopisemsko učenčevstvo
9. Svetopisemsko cerkevno vodstvo

V organizaciji 9Marks pišemo članke, knjige, knjižne recenzije in spletni časopis. Prirejamo konference, snemamo intervjuje in pripravljamo druge vire, ki so cerkvam v pomoč pri oznanjevanju Božje slave.

Obiščite našo spletno stran z vsebinami v več kot **30** jezikih in se naročite na naš spletni časopis.

V angleškem jeziku:

9marks.org/about/international-efforts

www.9Marks.org

